

19235 Newland Ave.
Detroit, Mich. 48219

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LKA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1972. IX. 20 • Nr. 2013

7722 George Street, La Salle 690, Quebec, Canada • Tel. (514) 366-6220

KANADOS LIETUVIŲ DIENA

DIDŽIOJI METINĖ LIETUVIŲ VISUOMENĖS PAJĖGŲ DEMONSTRACIJA.

VISI PATRIOTAI LIETUVIAI LAIKO SAVO PAREIGA DALYVAUTI

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS PARENGIMUOSE.

Toronto Tautinių Šokių Ansamblis "Gintaras"

QUEBECO NEPRIKLAUSOMYBĖ NEPRIPAŽIŠTAMA

Trudeau vadovaujama vyriausybė, davė suprasti, kad nesutiks Quebeco atskirti nuo visos Kanados, net tuo atveju, jeigu šioje provincijoje būtų išrinkta separatistinė administracija. Radio programoje buvo Trudeau patiektas tiesioginis klausimas – ar Kanados vyriausybė pripažintų Quebeco nepriklausomybę? Trudeau atsakė: – Ne.

Toliau premjeras kalbėjo: – Kokių būdu Quebeco nepriklausomybė gali būti sprendžiama? Ar Quebeco provincijos, ar federaliniais rinkimais? Juk žmonės dalyvauja federaliniuose rinkimuose ir balsuoja federalinių partijų programos laikydamies. Jei mes liausimės tikėti federalizmu, jeigu nedalyvausime federaliniuose rinkimuose, tada galėsime pasakyti, kad šalis sugriuvo ir liovėsi egzistuoti, kaip iki šio laiko egzistavo. Trudeau įsitikinęs, kad

patys separatistai netiki galimumu Quebecą padaryti nepriklausomu. Net ir tie, kurie dalyvauja Quebeco kraštutinėje akcijoje, nesako, kad Quebecas nori pasidaryti nepriklausomas. Jie tik sako, kad jie pasidarys nepriklausomi, tuojau sudarys federaciją su Kanada. Tokia esanti Mr. Levesque formulė.

Bet nepriklausomų provincijų federacija jau senai esanti gyva. Tai ir yra mūsų federalizmas. Bet jeigu Quebecas pasidarytų nepriklausomas, tai kas ir kada pasakytų, jog tuo ir baigėsi nepriklausomybės ieškojimai.

Žinoma, Kanada galėtų paimti, jeigu jos žmonės pasakytų, kad jau nebe nori kartu gyventi. Bet ir pačiam Quebecui gal būt atsisiras žmonių, kurie nenorės su kitais gyventi?

Premjeras Trudeau naują rinkimų kampaniją pradėdamas atidavė Kanadai rankas spręsti šios

šalies ateitį ir politikos kryptį. Savo kalbose jis aiškiai pabrėžė, kad dabartinė federacija garantuoja Quebecui gerbuvį ir pažangą. Montrealy didžiuliam mitinge kalbėdamas, Trudeau sulaukė nepaprastai karšto pritarimo. Jam plojo visa didžiulė minia.

Premjeras Trudeau aklamacijos būdu buvo liberalų partijos nominuotas

SOVIETŲ 49 DIVIZIJOS PRIE KINIJOS SIENOS

Washingtono vyriausybės įstaigos gavo žinių, kad į Tomuosius Rytus, o taip pat į Vidurinės Azijos sritis sovietai pasiuntė papildomas divizijas.

Dabar apskaičiuojama, kad sovietų valdžia sukoncentravo pėstininkų, morizuotų ir moderniausiai ginkluotų karo dalinių didžiulį skaičių, viso 49 puolamąsias divizijas. Tai sudaro beveik vieną trečdali visos ramaus laiko sovietų kariuomenės.

Kai sovietai Kinijos pasienin pasiuntė dar tris naujas šarvuotas ir motorizuotas divizijas, asmenys, kurie seka įvykius Sovietų – kinų pasienyje buvo nustebinti.

Tuo tarpu sovietų – kinų pasitarimais sienos klausimais nejuda iš vietos. Klausima, nejaugi sovietai prisibijo Pekino įsiveržimo į Sibirą? Kaip žinia minimuos pasitarimuos buvo kalbama apie karinių pajėgų sumažinimą pasienyje. Tų pasitarimų rezultatai nežinomi.

Bet tuo tarpu Europoje karinių pajėgų sumažinimo klausimas dar neišspręsta, o sovietai iš ten atitraukia savo divizijas ir siunčia prie Kinijos sienos? Papildomai pranešama, kad netrukus sovietai rengiasi įvykdyti didelius manevrus toje vietoje. Ir tie manevrai turi užtrukti tris mėnesius.

Karo ekspertai atsargiai aiškina sovietų žygius. Gal manoma šios karinės demonstracijos pagalba paveikti į Pekiną, kad jis pasidarytų sukalbamesnis. Spėjama, kad Maskva laukia jeigu Mao Tze Tungas numirtų neramumų Kinijoje ir patogiu atveju planuoja įvykdyti savo senus planus, sutriuškinti dabartinės Kinijos pasinešimą vaidinti didžiąją valstybę. O trečioji prielaida, tai priversti kinus sulaikyti prieš sovietus nukreiptų toli siekiančių sviedinių gamybą. Nereikia užmiršti, kad tik prieš trejetą metų sovietai ten turėjo vos 15 divizijų.

Hamiltono mergaičių choras su vadovu ir dirigentu sol. V. Verikaičiu.

Kada žmonės atsimena senuosius laikus, dažnai prideda, jog tai buvę geri laikai. Panšu. Juk ateidavo vasara, nutildavo politinės aistros, prasidėdavo poilsio ir atvangos metas. Jau nekalbėsime apie tokius tolimus laikus, kai rusų caras Aleksandras trečiasis į savo užsienio ministerio telegramą, kad Europoje darosi neramu, atsakė, jog Europa galinti palaukti, kol rusų caras prie Juodųjų jūrų žuvi gaudo. Bet ir vėliau, dar tik prieš keletą dešimčių metų vasarą būdavo ramu ir vargšai laikraštininkai užpildydavo savo laikraščius išpuodingais aprašymais apie kokią Airijos ežero pabaisą ar apie Tibete pasirodžiusį snieginį žmogų.

Ši vasara nedavė niekam poilsio. Karštai virė politinės kovos, vyko konferencijos, prezidentas Nixonas keliavo į Maskvą, tikėdamas atvėsinti įkaitusį orą, piratai ir teroristai siautė ore ir žemėje. Kariniai veiksmai nesiliovė ir žmonės krito it musės. Slaptos intigros didžiosios sostinės pīnamos žadėjo naujas pavojingas negeroves.

Ši vasara prabėgo nežymiai, ji buvo perkelta prasme karšta ir nesaugi. Ši vasara nesudarė atskiros sezono, o sutapo su praeitais įtampos laikais ir netarpiu perėjo į naujų politinių kovų laikotarpį. Ramumo nebuvo, nusiramimo neturėjome ir nesulaukėm.

Kaž kas pasakė, kad dabar populiarus posakis: "Lithuanians make news". Ir tikrai, šią vasarą visame plačiame pasaulyje mes, lietuviai, išimtinai intensyviai teikėme visų, pačių tolimiausių kraštų ir kontinentų spaudai radijai ir televizijai pačias aktualiausias naujienas. Nepraėdavo savaitės, kad pasaulis nekalbėtų apie Lietuvą ir lietuvius.

Jeigu laisvame pasaulyje gyvenantieji lietuviai turėjo ir giedrių valandų

"New York Times Magazine", savaitinis žurnalas, š. m. rugsėjo 10 d. laidoje idėjo svarbų Anatole Shub straipsnį apie pasipriešinimo sovietams judėjimo didėjimą ir sovietų represijas, atsaką.

Autorius pirmiausia nurodė į š. m. birželio 21 d. įvykį, kai buvo suimtas vienas žymiųjų pasipriešinimo režimui veikėjų Petras Jakir. Jo suėmimas rodo pasikeitusią režimo laikyseną-kovoję su ideologiniais priešais.

Toji pasmerkėjusi kova, kurią vykdo sovietų žvalgyba - KGB - prasidėjusi praėjusią žiemą ir koki laipsnį ji pasieks - dabar sunku numatyti. Autorius mano, kad režimas pasiryžęs atsikratyti ypač intelektualų-pasipriešinimo

ir džiaugsmo, bet tai nesudarė šios vasaros ištiso klimato. Lietuviai džiaugėsi sekmingais savo menininkų ir mokslininkų darbais, didžiavos jų pasišymėjimais svetimų tautų tarpe. O tasai netarpiškas jautrus susižavėjimas tautinėm apraiškom jaunimui iš visų tolimųjų pasviečių suvažiavus į Chicagą, paliko ilgai neužmirštamus pėdsakus. Tautiniai šokiai atgaivino lietuviškos savivarbos jausmus tūkstančiams jaunų širdžių. Kaip gi gražu būtų, kad tie kilnūs išgyvenimai ir vyrautų mūsų nuotaikose.

Bet žinios iš Lietuvos plaukė nepalaujamai. Ir tos žinios buvo liudnesnės viena už kitą. Desperatiški jaunuolių pasiaukojimai, Kalantos ir kitų susideginimai, o po to sakusios protesto demonstracijos skaudžiai mus jaudino. Nauji protestai, atnešė ir naujus persekiojimus. Lietuvos dangus nepasidarė giedresnis, o žmonės prieš savo akis matė tik vargą ir priespaudą.

Jiems ten Lietuvoje šit, dabar besibaigianti vasara pašykstėjo taip laukų džiaugsmų.

Mums lietuviams praėjusi vasara neužtarnautai buvo trumpa ir be tos šilimos, kurią suteikia mėloji Lietuvos saulutė.

veikėjų (vad. dissidents). Turima žinių, kad tik Ukrainoje suimta daugiau kaip šimtas intelektualų.

A. Shub, pernai daug rašęs "The Washington Post" dienrašty ir apie Lietuvą, Kudirką, toliau nurodė į Sovietijoje vis plintančią pogrindžio spaudą-vadinamus "samizdat" leidinius. Dauguma jų spausdinama ant plono popieriaus, kai kurie jų pasiekia ir Vakarų. Kai anksčiau tie leidiniai turėjo daugiau nepolitinių, bet kultūros gyvenimą apžvelgiantį pobūdį, tai maždaug po metų ar dviejų Chruščiova pašalinus tie leidiniai pasidarė labiau politiniai ir aktyvūs.

Apie tų leidinių-politinių-apimti gali liudyti kad ir radijo siųstuvo Liberty, Miunchene, archyvas - nuo 1968 m. ten surinkta, Vakarų pasiekusių, daugiau kaip 2,000 dokumentų ir jie sudaro net daugiau kaip 12,000 puslapių.

Sovietų spauda, ligšiol bandžiusi išpūdi, kad tokių leidinių net nesą, pastatuoju metu jau viešai prisipažįsta - jie net plačiai pasklidę krašte... KGB š. m. sausio mėn. vykdė kratas, tačiau pats žymiausias tų leidinių - "Paskutinių įvykių kronika" - ne taip seniai išleido Kronikos 24 ir 25 laidas, ir jos, nors ir kiek pavėluotai, pasiekė ir Vakarų.

Jei režimas vis labiau smogia opozicijos veikėjams, tai, iš kitos pusės, ir jie vis labiau kritiškai pasisako prieš režimą ir kelia vis naujus klausimus. Pvz., leidiniai vis daugiau svarsto ūkinius reikalus ir ypač nuo 1970 m. pabaigoje vykusių riaušių Lenkijoje.

Be to, "Samizdat" leidiniai vis daugiau savo turinį vietos bei reikšmės skiria ir ne tik Maskvai, bet ir kitoms sovietų imperijos sritims-pvz. nerusiškoms Baltijos respublikoms. 17 Latvijos komunistų laiško paskelbimas buvo pirmoji tokio dėmesio apraiška.

Sekė įvykiai Lietuvoje. Pasak autoriaus "protestų Lietuvoje stiprumas gali būti pats sunkiausias

Brežnevui bei jo sėbrams. Nors Lietuva-mažas kraštas, tačiau tautinis, nacionalistinis įveikti judėjimas pasirodė esąs pats stipriausias šiuo laikmečiu ir patraukias vis didesnes masių simpatijas. Kas vyksta Lietuvoje, netenka abėjoti, labai atidžiai sekama žymiai daugiau gyventojų turinčiose Ukrainos ir centrinės Azijos mahometonų respublikose".

Tie leidiniai, pats pasipriešinimo judėjimas-labai Kremlui įkyrūs. Pasak Shub, Brežnevas su savo draugais nenorėtų grįžti prie Stalino laikų nuožmaus teroro metodų ir belieka spėlioti, ar režimas sugebės ilgesnį laiką reikšti kiek abėjingas nuotaikas judėjimo atžvilgiu, ar... jau teks susidurti su vis aštrėjančiomis represijomis, priespaudos priemonėmis.

UŽMIRŠTA, KAD SUŽLUGDĖ BALTIJOS TAUTŲ LAISVĘ

Tariamasi amerikinis bei kitų kraštų, ypač Sovietų Sąjungos kolonializmas - toks klausimas iškeltas rugsėjo 6 d. Smith Hempstone Vašingtono dienraštyje "The Star and The Washington Daily News". J. Tautų spec. komiteto posėdžiuose neseniai nubalsavus (12 balsų už, 10 susilaikius) svarstyti JAV kolonializmo klausimą Puerto Rico saloje, autorius nurodė į sovietų delegato V. Safron-

čiuko žodžius, esą, 3 milijonų puertorikiečių JAV-bių išnaudojami nepaprastai žiauriai. Čia nurodyta, kad rusas, matyt, pamiršo faktus, kai sovietai užėmė visą eilę valstybių bei sužlugdė laisvę trijose Baltijos valstybėse.

Ta proga straipsnyje stebimasi J. Tautų spec. komiteto veikla. Kai per 12 metų vis puolami Vakarai, nuo 1945 m. suteikę laisvę 70 tautų su 1,2 bil. gyventojų, tai vis neišdrištama pažvelgti į Sovietų Sąjungos ir komunistinės Kinijos įvykdytas agresijas. Dėl jų neteko laisvei, 172 milijonai gyventojų.

Yra žinoma, kad tik Puerto Rico gyventojų saujelė norėtų visiškos nepriklausomybės, vos 0,6 procentų sutiktų nutraukti saitus su JAV-mis. Jos kaip tik pageidautų kas metai saloje vykdyti gyventojų atsiklausimus ir pasiūlyti tai vykdyti, jų teritorijose, ir Sovietų Sąjungai bei kom. Kinijai, - tai leistų ypač po 1940 metų, užimtas svetimas sritis, - prievartos būdu priskirtas prie Sovietų Sąjungos. Tai įvykdžius, abu tie kraštai galėtų praveisti laisvus rinkimus.

Estų laikraštis "Edasi", Tartu mieste pranešė: 1971 m. dėl girtuokliavimo buvo atimti leidimai metams ar dvejiems 950 traktorininkų, dirbusių 350 Estijos kolchozų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

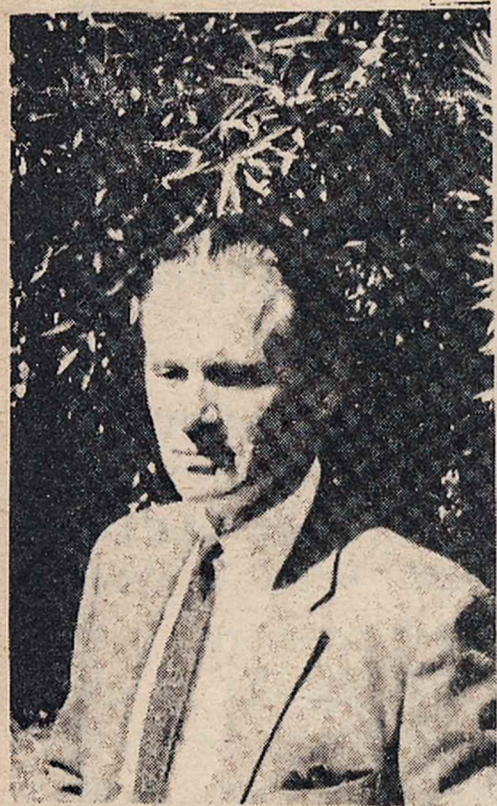
LEIDĖJAS - NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$7,50, visur kitur - \$8,00. Rėmėjo prenumerata - \$12,00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Administratorius F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

REDAKTORIUS J. PETRĖNAS

Architektas Edmundas Arbas iš Santa Monica, Calif., kuris architektų suvažiavime skaitys paskaitą apie darbą iseivijoje.

DVARIONŲ ŠEIMA

Balio Dvariono tėvai, nors buvo žemaičiai, bet kūrėsi Liepojoje ir Liudviko g. 20 nr., turėjo savo namus. Augino 12 vaikų ir visus stengėsi išmokyti. Balys buvo vienas iš jaunesniųjų, g. 1904 m., bet daugiausiai pakilęs muzikos kuryboje. Jis buvo baigęs garsiąją Leipzigo konservatoriją ir paskui dar metus laiko studijavęs muziką ir kompoziciją Berlyne. Buvo Kauno ir paskui Vilniaus simfoninio orkestro dirigentas. Vėliau Kauno ir Vilniaus konservatorijos fortepiono klasės vedėju.

Sveikatai smarkiai sušlubavus, šiemet pavasarį, buvo paguldytas Vilniaus ligoninėn, kurioje ir mirė. Gimęs ir augęs Liepojoje buvo prisirišęs prie Baltijos jūros ir Palangoje, Birutės Alėjoje, turėjo išgijęs namukus. Paskutinis jo noras buvo, kad būtų parvežtas ir palaidotas Palangoje. Laidotuvės vyko valstybės lėšomis. Pirmiausiai buvo pašarvotas Vilniaus konservatorijos auditorijoje, paskui Palangos dailininkų rūmuose/Dariaus-Girėno ir Daukanto g. kampas/. Kapinėse solistė Grincevičiūtė pagiedojo jo mėgiamiausią giesmę "Žvaigždutė".

Palaidotas Palangoje rugpiūčio mėn. 27 d.

S. Paulauskas,

TREČIASIS JAUNŲJŲ TALENTŲ VAKARAS MONTREALYJE

įvyks š. m. lapkričio mėn. 11 d. Aušros Vartų parapijos salėje.

Visi Montrealio jaunuoliai ir jaunuolės, norintieji jame pasirodyti maloniai kviečiami jau dabar ruoštis ir registruotis pas "Nidos" klubo pirm. J. Šiaučiulį. Tel: 767-2781 ir 366-3884.

Šį renginį ruošia Montrealio Lietuvių Žvejotojų-Medžiotų klubas "Nida".

DR. PR. ŠIMUTIS tarnauja JAV karo aviacijoje, Tuscon, Arizona, leitenanto laipsnyje. Baigęs karinę tarnybą versis advokatūra.

GEN. P. PLECHAVIČIUS labai sunkiai serga ir reikalingas nuolatinės globos. GEN. MUSTEIKIS, šiuo metu yra Šv. Kryžiaus ligoninėj.

Montrealio lituanistinės mokyklos choras su mokytoja E. Navikėniene.

GELEŽINKELIS ŠVENČIONĖLIAI-UTENA

Komunistų partijos suvažiavimo direktyvose buvo numatyta, kad devintajame penkmetyje turi būti pastatytas platus geležinkelis Švenčionėliai-Utena.

Pylimas, kaip rašoma "Tiesoj", pradėtas pilti vasario mėn. pabaigoje. Šiuo metu bėgiai jau pasiekę Žeimeną, per ją statomas tiltas. Esą dirbama jau kitoje upės pusėje.

• VILNIAUS spauda pavėluotai pranešė, kad matematikas, prof. dr. Kleopas Grincevičius mirė Vilniuje rugpiūčio 23 d.

(ELTA)

Klemensas Preikša Argentinoje turi fabriką, bet planuoja keltis į Australiją.

• J. R. SIMANAVIČIAUS vedama "Tėvynės Prisiminimų" radio programa Toronto lietuviams veikia du kartus savaitę. Ketvirtadieniais 5, 30-6, 00 ir šeštadieniais 7-8 val. vakaro.

• LIETUVOJE vis dar labai sunku su butais, nors statybos ir vyksta, bet į naujus butus visada pirmenybę turi iš Sovietų Sąjungos atvykę rusai. Statybos nėra spartumu, nėra gerumu nepasižymi. Paprastai į naujus namus gyventojai susikraustė, kai butai dar nėra įruošti: be elektros, dujų, šilimos ir šilto vandens. Tokiose butuose susikraustę gyventojai dar nežino, kuo savo gatvės vardo nėra namo nr. O kraustosi, nes neturi kur gyventi, o jeigu neišsikraustysi į neįruošą butą, tai paskui ir tokio negausi. Ten tokia statybininkų tvarka ir sparta.

Phil Good-Gudas

• PHIL GOOD-GUDAS yra jau trečios kartos jaunas lietuvis, kurs sėkmingai veikia JAV politikoje. Jis augo Cicero, Ill. Jis laisvai kalba lietuviškai ir seka lietuvišką veiklą.

RAUDONDVARIO PARKE

filmuojamas Mark Twainas-septyniolikto amžiaus architektūros paminklas-Raudondvario rūmai ir parkas-dabar primena senosios Amerikos kampeį. Takeliais vaikštinėja cilindrais ir juodais surdutais dėvintys džentelmenai, parko keleliu rieda išdabintos karietos...

Kino studijos kūrybinė grupė čia suka meninį filmą "Visiškai puolęs" pagal Marko Tveno apysaką Heklberio Finas.

Dailininkas S. Citvaras su žmona dviračiais nuvyko į Braziliją. Grižęs susitinka su draugais. Iš kairės: V. Strolia, Citvarai ir J. Pašukonis.

E. Kennedy tokiu entuziazmu sutinkamas Bostone, Sv. Patriko diena.

Tai vardas, kuris pastoviai linksnuojamas Amerikos spaudoje. Net buvo spėliojama, kad Edwardas Kennedy gali būti nuominuotas demokratų partijos kandidatu į prezidentus šį rudenį įvyks-tančiuose rinkimuose. Be tuo tarpu jis savo tolimesnę politinę karjerą nusprendė kiek nudelsti.

Kennedy pats vardas turi tiesiog magiškos galios Amerikos politiniame pasaulyje. Tuo tarpu, kai jis atsisakinėja kandidatuoti į prezidentus, niekas jam netikėjo. Sakoma: -Jis nebūtų Kennedy, jeigu nesvajotų anksčiau ar vėliau patekti į Baltuosius Rūmus.

Juk visa Kennedy šeima dideliu pasiryžimu ir nepailstamai rengia dirva kad paskutinysis iš likusių 4 brolių Kennedy patektų į Baltuosius Rūmus.

Buvęs Amerikos ambasadorius Anglijoje Joseph Kennedy jau senai nukreipė savo šeimos siekimus į Baltuosius Rūmus. Jam daugelio milijonų savininkui atrodė, kad kitaip ir negali būti. Dar gyvam esant vyresniajam Joseph sūnui jau buvo sudarytas šis planas. Gaila, jis žuvo antrojokaro metu vairuodamas karo lėktuvą. Senasis Kennedy savo tikslo buvo pasiekęs, kai John Kennedy pasidarė 35 JAV prezidentu. Jam žuvus atėjo eilė trečiajam sūnui Robertui, bet ir šis buvo keistomis aplinkybėmis nušautas.

Prieš porą metų vienas korespondentas pasikal-
4 psl.

bėjime su senatorium Edwardu Kennedy atvirai išreiškė nusistebėjimą, kodėl jis taip uolus siekti prezidento titulo. Jis sakė: Jūs esat pakankamai turtingas, turit puikią šeimą, jūsų rūmai prie Potomako upės sukelia pavydą. Juk jie kaštavo nemažiau milijono dolerių. Jūs galite gyventi ir džiaugtis visomis jums patiektomis gėrybėmis. Argi jums nepakanka to skausmo, kurio sulaukėt, kai žuvo du broliai? Tai kodėl gi jūs vis dėl to būtinai norit būti prezidentu?

- Pats nežinau, - atsakė Edwardas. - Gal tai yra mūsų šeimos tradicija. Galaš paveldėjau nuo savo senelio, Bostono mayoro, palinkimą į politiką, gal tėvas ir broliai man padarė įtaigų. Aš manau, kad asmuo, kuris turi gabumus veikti politikoje, nuodėmė būtų tų gabumų nepanaudoti. Aš gi negaliu būti kaltas kad gimiau turtingas. O gyvenime tiek daug negerovių. Argi nereikia dėti pastangų, kad žmonės mažiau kentėtų? Aš mėgstu politiką, nes čia nuolatinė kova ir kiekvienu momentu vyksta jėgų bandymai.

Taip Edwardas Kennedy kalbėjo 1969 metais.

Bet ji ištiko didelė ir jo politinei karjerai kenksminga katastrofa, kada jo automobilyje važiuojanti jauna mergina, paryčiui buvo rasta prigėrusi. Jis pats nežinomomis aplinkybėmis išsigelbėjo. Bet savo aukos likimu laiku nepasirūpino. Tai grėsmingas šešėlis jo karjere-

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija besitartinant, Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas š. m. rugsėjo mėn. 9 d. New Yorke sukviestė žymesniųjų veikėjų pasitarimą.

Pasitarime dalyvavo Vliko vadovai, dr. J.K. Valiūnas ir J. Audėnas - Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke A. Simutis, V. Sidzikauskas, dr. H. Brazaitis, dr. K. Bobelis ir dr. K. Šidlauskas, A. Gečys ir iš Kanados E. Čuplinskis.

Pasitarime buvo apžvelgta tarpautinių įvykių raida, priėjusi iki susitarimo konferenciją kviešti ir apsvaistytą, ką mūsų veiksniai turėtų atlikti konferencijai vykdant paruošiamuosius darbus bei jai jau susirinkus.

Pirmuoju klausimu apžvalginį pranešimą padarė V. Sidzikauskas, antruoju - J. Audėnas.

Išsamiai dalyką apsvaistius buvo sutarta kokie darytini žygiai atitinkamus dokumentus paruošti konferencijos pradinuose darbuose bei dalyvauti pačioje konferen-

rai. Asmeninėje nelaimėje jis tačiau neparodė nei reikiamos drąsos, ryžtingumo, nei pagaliau tauraus atvirumo. O prezidentui juk reikia spręsti visos milžiniškos šalies likimą, tenka atsakyti už žmonių gyvybę ir visus sprendimus tenka daryti vienam pačiam. Nes niekas sunkioju momentu negali prezidentui pagelbėti ir jis negali atsakomybės perkelti kam kitam.

Tomis aplinkybėmis bendra nuomonė yra tokia, kad Edwardas Kennedy turi palaukti, kol čia paduotas nesmagus incidentas žmonių atmintyje pamažu išdils. Bet visai nesenai, praėjusią vasarą jis kalbėdamas su Bostono Globokorespondentu, visai netikėtai prasitarė, kad ir šiuose rinkimuose, jeigu būtų reikalinga, jis sutiktų būti vice - prezidentu. Tai nustebino spaudą. Ir vienkart parodė, jog Edwardas yra nekantrus ir skuba patekti į Baltuosius rūmus.

cijoje, ir visų žygių finansavimo klausimas.

DU NAUJI VLIKO NARIAI

Vliko Taryba papildyta dviem naujais - jaunais nariais. Vliko Taryba patvirtino Vliko Pirmininko dr. J.K. Valiūno pasiūlytus du kandidatus į Valdybą. Iš Valdybos nesenai pasitraukus Romui Keziui ir dr. Broniui Nemickui naujais nariais patvirtinti Vytautas Bronislavas Radzivas (27 m. amž.) ir Antanas Vytautas Razgaitis (25 m. amž.).

Vliko Valdybą šiuo metu sudaro: pirmininkas dr. J. K. Valiūnas, J. Audėnas, St. Dzikas, dr. J. Puzinas, V. B. Radzivas, A. V. Razgaitis ir J. Valaitis.

PADĖTIS ESTIJOJE IR LIETUVOJE

● LONDONO "The Times" dienraštis š. m. rugsėjo 4 d. paskelbė estų kilmės autoriaus Hillar Kallar straipsnį apie dabartinę padėtį Estijoje ir pateikė kiek palyginimų su padėtimi Lietuvoje.

Esą, dabar pastebima daug rusų Estijos miestuose. Tai ypatingai ryšku vasaros metu, kai rusų turistų tiesiog knibžda Talline ar vasarvietėse, net ir kaime.

Autoriaus nuomone, Estijai rusai teikia daugiau laisvės kultūros srity, daugiau kaip kitose Baltijos respublikose. Esą, sovietų įstaigos rimtai susikirto su Romos katalikų Bažnyčia Lietuvoje - čia ji sutampa su tautiniu judėjimu. Lietuviai semiasi jėgos iš "Lietuvių imperijos viduramžiais laikmečio bei iš jų išsidėmusių didžiųjų kunigaikščių".

Autorius pasakoja ir apie tautinį pasipriešinimą Estijoje, priešrusišką nuotaiką. Jos skirtingos su Lietuva palyginus. Tiesa, pernai kai čekai sumušė sovietų hockey komandą, estai studentai dalyvavo demonstracijoje, reikšdami pasitenkinimą. Pagal suomių šaltinius, šiek kiek studentų buvo pašalinta, tačiau tai buvęs daug švelnesnis reagavimas, palyginus su lietuvių studentų gausiais suėmi-

mais, demonstracijoms Kaune, š. m. gegužės mėn. įvykus.

LIETUVA-LAISVU IR LYGIU TAUTU TARPE

LENKU-ukrainiečių sąjunga Londone nesenai viešai pasmerkė sovietų spaudą bei jos metodus Lietuvoje. Lenkų laikraštis Londone "Tydzien Polski" š. m. rugpj. 12 laidoje paskelbė Sąjungos pareiškimą. Nurodyta į pavergtųjų tautų kovą dėl laisvės ir ryšium su pasaulio pasklidusiomis žiniomis apie lietuvių tautos protestus Sąjunga pasmerkė sovietų naudojamus Lietuvoje metodus - persekiojant tikėjimą, pažeidžiant sąžinę, įsitikinimų laisvę, paneigiant tautos bei paskiro žmogaus pagrindines teises. Sąjunga savo pareiškimе pažymėjo: "mes reiškiamo nuostabą, matydami kovotojų Lietuvoje pasišventimo dvasią bei didvyrišką laikyseną ir mes esame giliai įsitikinę, kad lietuvių tauta ištvers spaudą, persekiojimus ir sulauks valandos, kai jai bus suteikta vieta būsimos demokratinės bei apjungtos Europos laisvų bei lygių tautų šeimoje". (ELTA)

KARO MANEVRAI ČEKOSLOVAKIJOJE

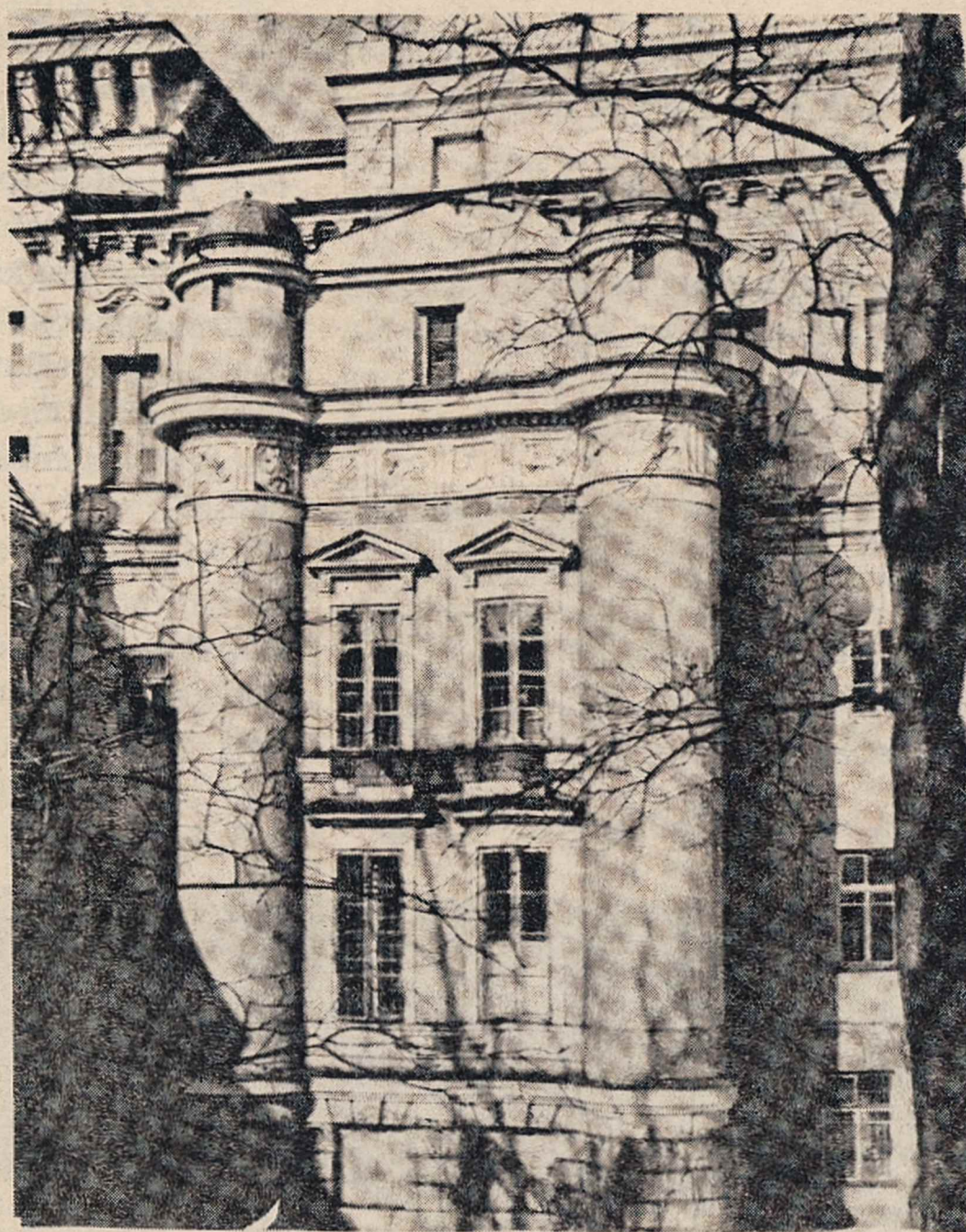
Čekoslovakijoje prasiėjo Varšuvos pakto valstybių karo manevrai. Šiuo metu vykdomi manevrai yra patys didžiausi, negu kada nors buvo anksčiau.

Juose dalyvauja 100,000 karinių pajėgų ir 10,000 įvairių rūšių ginklų.

● Jungtinių tautų sekretorius, Kurt Waldheim irgi įrašė į dienotvarkę kovos su piratais ir teroristais klausimą.

Anksčiau Washingtone, susisiekimo sekretorius J.A. Volpe sušaukė tarptautinę konferenciją oro piratams likviduoti, siūlydamas įpareigoti visas valstybes nepriimti pagrobimų lėktuvų.

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Vilniaus Universiteto Pačobuto kiemas.

Seni nuotaikingi raižiniai ir akvarelės perkelia mus į Adomo Mickevičiaus jaunystės laikus. Žemutinė pilis, Vingio rūmai, dar pustūštis Antakalnis bei Žvėrynas... Istorijos ir etnografijos muziejus neseniai surengė nedidelę, tačiau be galo įdomią parodą: "Vilnius prieš 50 metų". Tie poetiški praeities vaizdai prašyte prašėsi amžininko komentarų.

Ir štai savotiška retėnybė – ano meto Vilniaus "akademiko", t. y. universiteto studento, dienoraštis. Tiksliau – ištraukos iš dienoraščio, rašyto 1816–1818 metais. Jos paskelbtos lenkų kalba du kartus Vilniuje: 1911 m. "Vilniaus mokslo bičiulių draugijos metraštyje", t. 4, p. 100–117 ir 1924 m. knygoje "Iš filaretų pasaulio. Atsiminimu rinkinys", p. 29–71, 337–340. Rankraštis antrojo pasaulinio karo metų žuvo. Tų svarbių Vilniaus istorijos užrašų autorius – Teodoras Krasinskis, Mickevičiaus vienmetis, gimęs Ukrainoje, "umanistas" – baigęs Umanės bazilijonų kolegiją, o studijuodamas Vilniaus universiteto fizikos ir matematikos fakultete, artimai bendravęs su jaunimo draugu, pažangiu kultūros veikėju Kazimieru Kontrimu, su kitu gero kaimo vyresniu už Teodorą "umanistu" – filomatu Juozapu Ježovskiu ir Ignacijumi Ulačnickiu, redagavusiu "Magnetizmo žinyną" (ėjo ir toks žurnalas senajame Vilniuje). Teodoras turėjo pakankamai pinigų teatrui, koncertams, net baliams, bet tai nesutrukdė jam rimtai studijuoti pasirinktas disciplinas. Štai su šiuo studentu, minėto dienoraščio autoriumi ir sykiu savotišku mūsų vadovu senajame Vilniuje bei jo universitete, ir apsilankytime visų pirma Andriaus Sniadeckio paskaitoje.

"... Pasibaigus fizikos paskaitai, visi nuėjome į atokiai esantį atskirą pastatą (bene dabartinę Švietimo ministeriją? – J. B.), kur profesorauja... šis garsus chemikas. Miela

malonu skaityti jo raštus, o ką bekalbėti, kaip jis stebuklingai sklandžiu dėstymu pagauna auditoriją, kaip su neįtikėtinu vikrumu atlieka sudėtingiausius eksperimentus. Chemijai skirta salė yra erdvi, suoliai kyla pakopomis labai aukštai. Prie salės krašto – chemijos prietaisai, krosnelės, priekalai, dumplės, ant stalų – indų be skaičiaus... O svarbiausia – marmurinėje vonioje daugiau nei 200 svarų merkurius, t. y. gyvsidabrio... Studentai ir smalsuoliai (mat, į universitetą paskaitas buvo leidžiami ir pašaliniai) netelpa suoluose, daugeliui tenka stovėti. Kas anksčiau ateina, užima vietą pasirinkdamas.

Andrius Sniadeckis – taip pat puikus medicinos žinovas, geriausias Vilniaus gydytojas. Tarp daugelio jo pacientų esama pačių žymiausių miesto žmonių. Tačiau jo kažkoks keistas būdas. Niekur nesirūpina, niekur nesikiša, vengia dalyvauti akademiniuose posėdžiuose, labai retas svečias bažnyčioje, atrodo visuomet paniūręs, nešnekus, žodžiu – tikras filosofas. Kartais jo dalyvavimas kokiame universiteto posėdyje tiesiog būtinas, o jis ateina tik pasiuntus dešimtą kurjerį, palieka

savo parašą ir vėl išnyksta. Tačiau visi jį myli ir stengiasi iš jo lūpų išgauti bent žodelį, ir tai jau laikoma laime..."

O štai Vilniuje – žymus svečias, Vilniaus švietimo apygardos kuratorius, paties caro (o kadaise ir carienės) draugas – kunigaikštis Adomas Jurgis Čartoriskis. Teodoras ironizuoja: "Profesorių tarpe kilo toks sąmyšis, lyg tarp mokinių, kai mokyklą aplanko vizitatorius. Šiandien mažiau Čartoriskį. Tai vidutinio amžiaus, dailios išvaizdos vyras, nemėgstantis sagstyti garbės ženklų ir visuomet apsirengęs taip, kad ir nepagalvosi, jog čia esama tokio dignitoriaus... Jis labai išdidus, visus be išimčių vadina "asan" (lenkiškas kreipinys), šnekant su daug už save žemesniu asmeniu.

Į chemijos paskaitą Čartoriskis atvyko kartu su rektoriumi... Tik dabar įsitikinau kiek varžomasi, kai čia pat yra aukštas asmuo... Viskam abejingas filosofas Sniadeckis, iš netyčių užėjus kuratoriui, sumišo... Ne tiek, kiek būtų suglumęs kas kitas jo vietoje, tačiau visada taip sklandžiai skambėjęs, dabar jo balsas truputį drebėjo ir nutrūkdavo... bet tik keletui minučių... Po paskaitos

Čartoriskis šio to paklausė Sniadeckį, parodydamas, jog visiškai neišmano nūdienės chemijos..."

Tiesa, juk rektorius visai neseniai išrinktas. Kaipgi vyko tie "Magnificencijos" rinkimai? Ir vėl pasikliaujame Teodoru:

"... Dešimtą valandą nuėjau į akademijos bažnyčią... Suėjo visi profesorai, dekanai ir emeritai (profesorai – pensininkai), tarp kurių pirmą kartą pamačiau garsųjį Joną Sniadeckį, (Andriaus brolis, VU rektorius 1807–1815 m.). Pamaldose dalyvavo ir visi universiteto studentai. Po mišių giedota "Te Deum", vėliau emeritai, dekanai bei profesorai nuvyko į rinkimų salę. Po valandos jau buvo žinoma, kad gavęs 13 balsų, rektoriumi tapo moralinių mokslų fakulteto dekanas Simonas Malevskis – mokytojas, protingas vyras. Jis sugebės garbingai eiti savo pareigas, ir teturi tik vieną ydą – anot visų, baisiai šykštus..."

Palydėkime Teodorą pas generolą Juozapą Antaną Kasakauską (1772–1842), kuris garsėja ne tiek savo karo žygiais Napoleono armijoje, kiek savo retėnybių kabinetu – privačiu muziejumi. Čia Krasinskis pamatė originalias Rubenso ir Van Deiko drobes, puikią gintaro kolekciją, rečiausius brang – akmenius, turtingą mozaikų rinkinį, sidabrinę skrynute – kadaise karalienės Mediči nuosavybę, Marijos Antuanetės šaudomąjį lanką... Ir, savaime aišku, visą seriją medalių Napoleono garbei, o tarp jų vieną išskaltą Paryžiuje Vilniaus užėmimo progą...

1817 metais, K. Kontrimo paragintas, T. Krasinskis paskelbė "Dziennik Wileński" savo vertimą iš Vergilijaus. Bet mums dar įdomiau kartu su Teodoru apsilankyti vienoje to meto jaunųjų literatų draugijoje. 1818 m. balandžio 6 d. mūsų gidas užrašo: "Prieš savaitę susikūrė jaunimo literatūros draugija... Mūsų ten 12 asmenų. Kas savaitę... turime paruošti savo darbo rašinį ar prozą, ar eilėmis ir skaityti tą rašinį posėdyje, kurie vyks kas šeštadienį pas Chodzkius". (Chodzkių šeima, kaip žinia, priklausė

Vilniaus aukštuomenei. – J. B.) Ir štai balandžio 20 d. Teodoras skaito savo kūrinį, tiesa, gana kuklų: vertimą iš prancūzų kalbos "Apie 1816 metais padarytus atradimus". Anot jo, klausytojai tuo rašiniu labai susidomėjo. Po kūrybos skaitymo prasidėjo savotiškas pasilinksminimas: visi traukė burtus – raštelius su vardais. Kas kieno vardą ištraukęs, turėjo apie tą asmenį parašyti keletą eilučių, ir posėdžio sekretorius garsiai skelbė tuos eksromptus...

Tačiau iš visų meno rūšių artimiausias Teodorui vis dėlto buvo teatras. Štai vienas pirmųjų jo dienoraščių užrašų:

"... Vakare nuėjau į teatrą. Vaidino naują originalią Juliaus Ursino Niemcevičiaus 3-jų veiksmų operą "Jadvyga, lenkų karalienė, arba Karalystės su Lietuva sujungimas" (Beje, Teodoras užmiršo paminėti, kad muzikos autorius buvo K. Kurpinskis, nors pabrėžia, kad publika buvo tos muzikos sužavėta – J. B.) Pastatymas kuo prašmatniausias, dar tokio nesu matęs. Sako, vien tik aktorių kostiumai kaštavo 200 dukatų... Vladislovas Jogaila ir Jadvyga spindėjo auksu ir brangakmeniais. Aktorių dalyvavo daugiau kaip 50, visi puikiai pasirodė, o ypač patiko ponia Skibinska, kurios vaidmuo (karalienės Jadvygos) yra toks sunkus... Ji iki ašarų sujaukino publiką, kai vaidino karalienę, svyruojančią tarp savo meilės Vilhelmui ir pareigos jausmo... O sceną, kai švelnūs ismilylė jėliai atsisveikina paskutinį kartą, teko pakartoti, žiūrovams atkakliai šaukiant "fora".... Trečiame veiksmo Jogaila kaunasi su Karalystės kancleriu Konradu (mielas Teodorai, ne kancleriu, o kryžiuočiu didžiuoju magistru – J. B.), kuris, priešindamasis dviejų tautų sąjungai, apšmeižia Jadvygos garbę. Jogaila, apsuptas lenkų ir lietuvių karių, žmonių, riterių, karalienės ir jos dvariškių akivaizdoje nugali Konradą ir jį nužudo. Jadvyga paduoda Jogailai skeptrą ir karūną, pasisodina greta savęs į sostą,

Nukelta į 12 psl.

LIETUVIAI STIPRĖJA KULTŪRINIAIS DARB AIS

(Iš praeito numerio)

Prof. dr. Vaišnys pirmiausia pastebėjo, kad Lietuvoje jam teko bendrauti su Vilniaus universiteto ir Lietuvos mokslų akademijos darbuotojais. Susidarė įspūdį, kad jei JAV-bių aukštosios mokyklos dėdė akcentą ant paruošimo studentų tyrimo darbui, tai tokios pat Lietuvos institucijos daugiau atsideda mokymui. Rezultatas: JAV-bėse paruošiami savarankūs, Lietuvoje – gi slauri specialistai. Vilniuje aukšto lygio yra pasiekę tikimybių teoriją vystą ir puslaidininkų fizikos katedros mokslininkai. Atsilikę geologiniai tyrimai. Sunkias darbo sąlygas turi jauni, gabūs ir išsilavinę gamtos fakulteto darbuo-

tojai. Studentai dirba rimtai. Disertaciniai darbai aukšto lygio. Jų gynimas vyksta daugiausia rusų kalba.

Lietuviai studentai yra mažiau savarankūs, negu amerikiečiai. Vilniaus studentui, turinčiams per savaitę išklaudyti 36 valandas nebelieka laiko savarankiam darbui. JAV-bių universitetai ruošia studentus problemoms spręsti, o Lietuvos – patiekia problemų sprendimus.

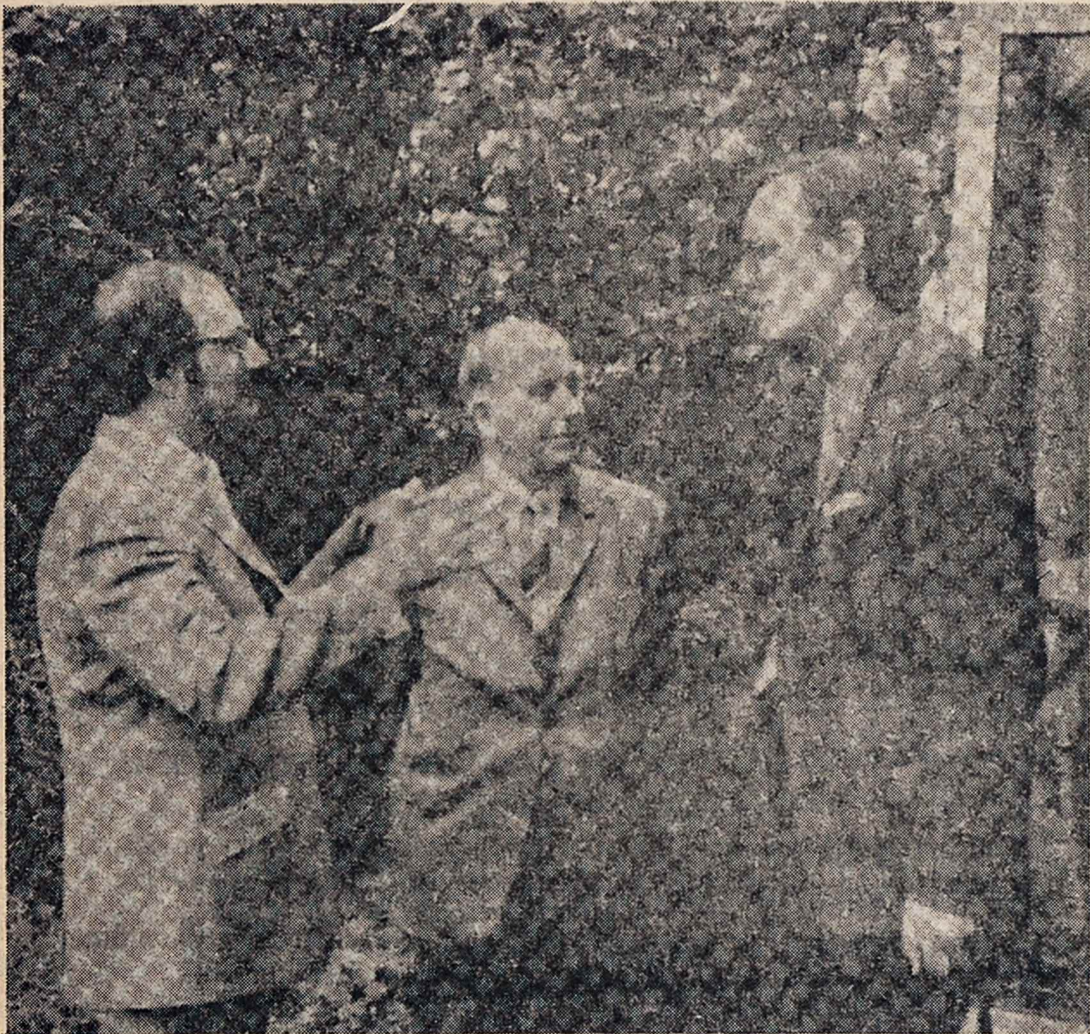
Sovietų Sąjunga seka JAV-bių technologijos pažangą, bet yra atsilikusi apie 10-15 metų. Lietuva turėtų ugdyti savarankesnius bei išradingesnius studentus. Lietuviai turi galimybę pasimokyti iš amerikiečių klaidų, bet neturi pakankamos informacijos dėl to

kos gerų ryšių su užsieniu. Nurodė pavyzdį, kaip prieš 12 metų, sprendžiant Kalifornijos vandens švarinimo problemą, padaryta klaidų. Lietuvoje dabar einama tuo pačiu klaidingu keliu.

Iš pranešimų patikslinta, kad į 36 valandas, privalomas per savaitę išklaudyti Lietuvos studentams, įeina ir politinis švietimas, svetimų kalbų mokymasis, fizinis lavinimas ir kt. Gamtos mokslų ir kiti dėstytojai įpareigoti remtis materialistine pasaulėžiūra. Fakultetai užsienio literatūros turi. Ja gali naudotis tie, kurie moka svetimas kalbas.

Atkreiptas dėmesys į iškabintą Lietuvos gyvūnijos žemėlapi, išspausdintą Maskvoje rusiškais raidėmis su daugeliu klaidų vietovių pavadinimuose.

DR. J. GRINIAUS KALBĖJO APIE BALIO
SRUOGOS DRAMATURGIJOS APMATUS
Prelegentas pirmiausia pastebėjo, kad

Lietuvių studijų Stuttgarte dalyviai. Iš kairės: dr. K. Čeginskas, dr. J. Grinius ir Yale universiteto prof. Romas Vaišnys.

Hartfordo moterų tautinių šokių grupė, kuri rugsėjo 10 pasirodė televizijoje.

VYTAUTAS ALANTAS

KUN. ANTANO STRAZDELIO REGĖJIMAS

(Ištrauka iš Vytauto Alanto knygos „Amžinas Lietuvis“)

Už pusvalandžio kelio nuo dvaro karksojo didelė grafiui priklausanti smuklė. Strazdelis stabtelėjo, išžiūrėdamas į nedidelius pravirus langelius, pro kuriuos kartu su šviesos spindulėliais virto laukan baltų garų tumulėliai ir protarpiais prasiverždavo juoko, dainos ir muzikos garsų protrūkiai. Valandėlę pasvyravęs, jis prisiartinio prie smuklės ir žengė vidun pro žemas, siauras duris. Pamatę jį išilinksminę baudžiauninkai staiga nutilo, o paskum visi kaip vienas pašoko nuo stalų šaukdamai:

— Mūsų kunigėlis atėjo! Mūsų užtarėjas! Prašom! Prašom! — ir keletas vyrų, kurie dar tvirčiau stovėjo ant kojų, pakėlė jį ant rankų ir nešė prienešę pasodino už didelio skobnio.

Tuoju prieš jį atsirado butelis degtinės ir užkandžio: silkė su puskepaliu juodos duonos.

— Ragauk, kunigėli, stiprinkis: pavargai ir sušalai! — ragino jį moterys, siekdamos bučiuoti jam ranką.

Jis išgėrė molinį puoduką degtinės ir, užkandžiaudamas silke, dairėsi į šypsančius, bičiuliškus veidus, ir jo krūtinė ėmė šilti ne tiek nuo svaigalo, kiek nuo tų vargšų jam rodomos meilės.

Laikinais nutrūkusios gėrynės vėl grįžo į savo vėžes: vieni gėrė, kiti dainavo, jaunimas šoko aslos

viduryje, o jau buvo ir tokių, kurie knarkė užsikniaubę ant skobnių.

Prie Strazdelio prisėdo keturi vyrai: vienas vyresnio amžiaus, kiti dar jauni, augaloti bernai.

— Tamsta, kunigėli, ateini iš dvaro? — paklausė vyresnysis.

— Iš dvaro.

— Gal ten būsi matęs mūsų Ievutę?

Strazdelis tuoju sumetė, apie kokią Ievutę jis kalba, ir atsakė ją matęs.

— Kaip gerai, kaip gerai! — kažkodėl apsidžiaugė senas vyras, tarsi tas pamatymas būtų ją apsaugojęs nuo didelės nelaimės. — Ji mano duktė. Aš esu Vaškys, mano pravardė Ančiasnapis, o čia va mano du sūnūs ir Ievutės bernelis Benediktas. Nuėję nuo laukų, ketinome kelti vestuves. Mat, mes vyskupiškiai iš Liurbeklių kaimo. Vakar atsibastė į mūsų kiemą vyskupo urėdas ir liepė Ievutei ateiti į dvarą: sako, dabar tu būsi didelė ponija! Motiną palikome namie: kraustosi moterėlė iš galvos, o mes atsivijome Ievutę. Kas daryti? Kaip ją vaduoti, kunigėli, iš Liuciperio nagų? — ištaręs tą žodį, žmogelis pats išsigando ir sumetė didelį kryžių ant krūtinės.

Strazdelis tylėjo nuleidęs galvą. Ką jis galėjo tiems vargšams patarti? Teisybė, jis galėjo pasakyti: tokia Dievo valia! Viešpačiams reikia nusileisti! Melskitės ir keliaukite namo! Bet jis žinojo, kad tokiame nuosprendžiui paskelbti jo lūpos nepakrutės, nors, žinoma, tai būtų buvusi vienintelė dvasiškiui derama kalba tokiose aplinkybėse. Ir vėlgi jis negalėjo jiems pasakyti: nedovanokite kruvinos skria-

š. m. spalio 16 sukanka 25 metai nuo dramaturgo mirties, kurią paankstino nacių koncentracijos stovykla ir paskutinieji gyvenimo metai Stalino diktatūroje.

Pirmuosius eilėraščius B. Sruoga pradėjo spausdinti "Aušrinėje" ir "Rygos Balse" 1912, būdamas 16 metų amžiaus. Subrendęs reiškėsi kaip poetas lyrikas, kritikas, literatūros istorikas, teatro teoretikas, dramaturgas, publicistas. Artimiausia jo širdžiai buvo dramatinė kūryba, kurios neapleido net kacete. Iš viso Sruoga yra parašęs 13 draminių žanro veikalų. Drama labiausiai atitiko jo sielos būseną. Prof. St. Ylos teigimu, dramaturgas buvo prieštaringo būdo individualistas, maištaujantis prieš kasdienę aplinką.

Jo dramoms skirstytinos į tris rūšis: istorines, revoliucines ir farsines. Komedijose bei farsuose ("Uošvė", "Dobilėlis penkiakapis", "Prancišiuo marškinėliai", "Pagunda" ir "Aitvaras teisėjas") jam rūpėjo daugiau sudaryti juokingas situacijas, negu piešti žmonių charakterių ydas.

Revoliucinės dramoms (protestai prieš netikusią socialinę ir politinę santvarką): "Baisioji naktis", "Apyaušrio dalis", "Pajūrio kurortas".

Istorinės dramoms: "Milžino paunksnė", "Radvila Perkūnas", "Algirdas Izborske", "Kazimieras Sapiega", "Pavasario giesmė" ir nebaigtoji "Barbora Radvilaitė". Vaizduodamas istorines asmenybes, rašytojas jas sustilizavo pagal savo idėjas ir savo sielos savybes, dažnai jas iškreipdamas. Toks Sruogos buvo sukurtas ir Kazimieras Sapiega. Istorikas A. Šapoka rado ir daugiau istorinių klaidų toje Sruogos dramoje. Istorinės dramoms, anot A. Šapokos, esančios "Milžino paunksnė" ir "Radvila Perkūnas". Aplamai pasakytina, kad rašytojas ne tik su istoriniais asmenimis, bet ir su istorinėmis aplinkybėmis elgėsi gana laisvai.

Esminiais dramoms elementais B. Sruoga laikė veiksmą ir veikėjus, ypač jų charakte-

rius. Tačiau jo istorinėse dramose veiksmas nėra vleningas, bet įvairus, kontrastingas: šalia rimtųjų, įvedamos komiškos scenos, minios dalyvavimas.

Vienas B. Sruogos veikėjų pagrindinių bruožų yra komiškas. Jo dramoms būdingos lūžiais, kurie sudaromi herojų atsivertimais bei kitokiais pasikeitimais. Keliamos tautinės istorinės idėjos.

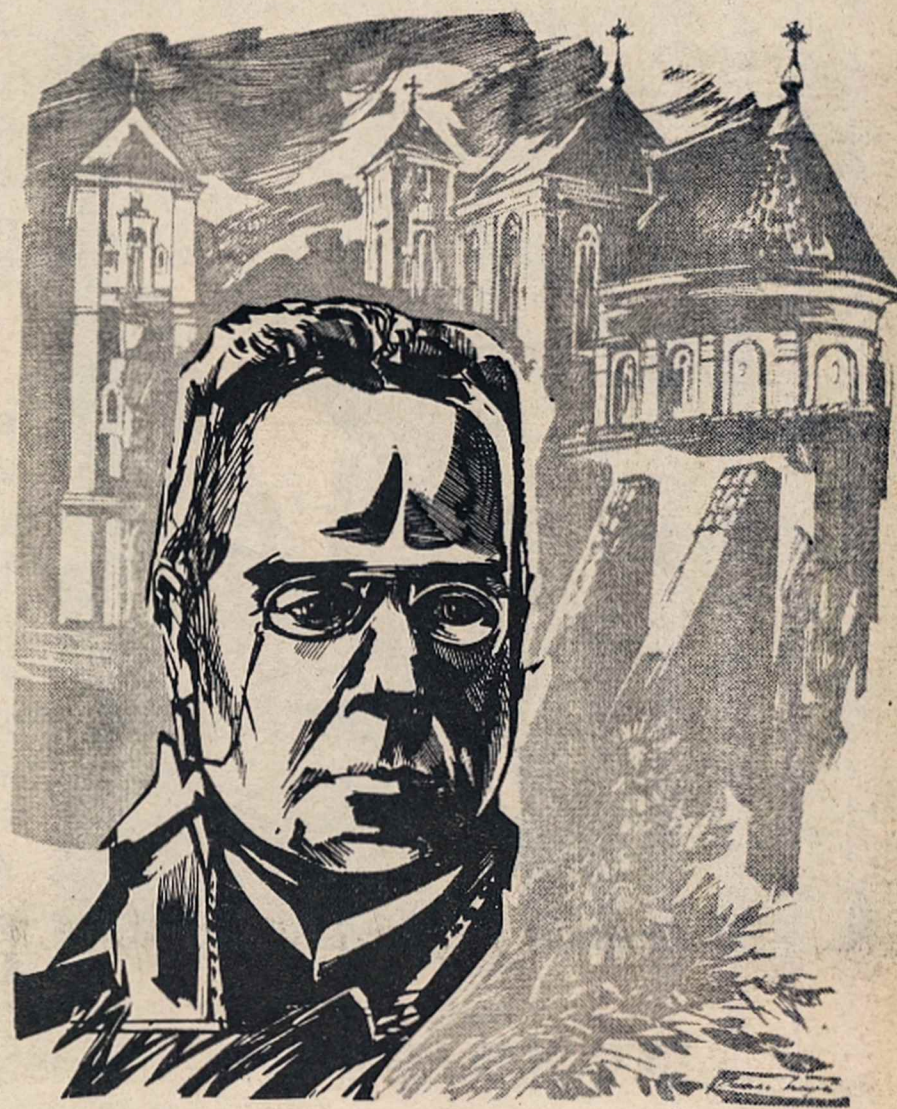
Mūsų pastaba: Reikia daryti išvadą, kad Lietuvių Studijų Europoje savaitės organizatoriai padarė klaidą, pavesdami Jonui Griniui kalbėti apie nusipelnusį rašytoją Balį Sruogą. Jo nuolatinis ieškojimas smulkių nesminių priekalbėlių iš vienos pusės ir visiškas ignoravimas Sruogos teigiamų kūrybos savybių, jo kalbą padarė lėkštą ir nevertą panašiam, kaip buvo Europos lietuvių studijų susirinkimui. Ir mes vis dėl to šią dalį įvykusių studijų idėjome, nes buvo svarbu atkreipti visuomenės dėmesį į šį rašytoją ir nes reikia kalbėti apie Balį Sruogą, kuris iki šio laiko nesulaukė kiek nuodugnesnio vertinimo.

Dr. O. Vyšniauskienės pranešimo tema – Lenkijos lietuviai. Prelegentė nurodė, kad žmonių perkėlimas iš Lietuvos į Lenkiją pokario metais tęsėsi 5–6 metus. Ta proga pasinaudojo 178. 013 asmenų, tarp kurių buvo ir apie 2000 lietuvių.

Prieš keletą metų buvo skelbiama, jog Lenkijoje gyvena apie 30. 000 lietuvių. Apie 10. 000 jų yra senieji Seinų ir Suvalkų apylinkių gyventojai. Kitomis žiniomis lietuvių skaičius esąs žymiai mažesnis – tik apie 10. 000: Punske rajone apie 7. 000. Lietuvių gyvenamieji kaimai: Viūguriai, Barbiškės, Pristavonys, Narininkai, Vaitkiemis, Valinčiai, Vaičiuliškės, Žvykeliai, Juorėliščiai, Sinalėnai, Punksas. Pirmas po karo viešas lietuvių saviveiklininkų pasirodymas įvyko 1951 birželio 1 Ožkiniuose, Suvalkų apskr. 1956 atidaryti Kultūros namai Punske.

1957 įsteigta Lietuvių visuomeninės kultūros draugija, turinti šiuo metu 1. 750 narių. Šiemet numatomas VI tos draugijos suvažiavimas Seinuose, kur leidžiamas ir draugijos laikraštis "Varsnos".

Pernai mokslo metu Seinų apskrityje veikė 9 pradžios mokyklos su lietuvių dėstoma kalba. Lietuvių kalbos Seinų apskr. mokėsi 771 mokinys. Nuo 1956 Punske veikia lietuvių vidurinė mokykla, kuriai vadovauja direkt. Juozas Paransevičius. Iki šiol yra išleidusi 176 abiturientus. 23 jų jau yra baigę aukštąjį mokslą, o 32 dar studijuoja. Pernai Punske lietuvių gimnazija išleido 20 abiturientų, kurių 13 stojo į aukštąsias Lenkijos mokyklas, o 6 išvyko studijuoti į Vilnių. Taip Lenkijos lietuviai tolydžio prisiaugina savo inteligentijos.

Pr. Lapės pieš. – MAIRONIS

dos, keršykite! Jei jis juos taip pakurstytų, tai įstumtų dar į didesnę vargą, o gal ir į prapultį: viešpačiai juos sunaikintų be pasigailėjimo. Jų valdžia, jų valia!

— Matau, kad kunigėlis nenori mums padėti, — priekaištingai pasakė vyresnysis Vaškys.

— Nežinau, kaip aš galėčiau jums padėti, — pažiūrėjo jis pavargusiomis akimis į vargą ir nuoskaudų giliomis raukšlėmis išvogtą kaimečio veidą.

— Mes galėtume grafo dvarą padegti ir Ievutę išvaduoti, — niūriai pasakė augus, petingas bernas, kurį Ančiasnapiš pavadino Ievutės berneliu.

— Jei jūs padegtumėte, tai dar nežinia, ar jums pasisektų Ievutę išvaduoti, — ramiai atsakė Strazdelis. — O jei ir pasisektų, tai jie vis tiek iššniukštinėtų, kas padegė, ir jus mirtinai užplaktų. Įstatymai, valdžia, Dievas jų pusėje.

— O gal mes taip padarytume, kunigėli, — vėl prabilo vyresnysis Vaškys. — Tave, kunigėli, žmonės myli ir klauso. Jei tu tartum žodelį, visi eitų. Pasakyk jiems, kad reikia dvarą užpulti, ir visi sukils. Su tavo palaiminimu ir Dievo pagalba skriaudėjus iškapotume. Tu gi savo dainelėse sakei, kad jau daug nukalta plieno ir kad nebetoli jau ta diena, kada jų nebeliks nė vieno! Jei ta diena nebetoli, kaip kunigėlis sakai, tai ji gali būti ir rytdiena.

— Tu manai, kad tie beginkliai, girtuoklėliai gali iki dantų apsiginklavirusius viešpačius iškapoti? — apmetė akimis smulkę Strazdelis, liūdnamai šypsodamasis. — Tu nespėsi ir rankos pakelti, o jau būsi paverstas kruvina tešla. Dar per mažai nukalta plie-

no, o ir ta diena dar neatėjo, — jis bejėgiškai mostelėjo ranka atsistodamas ir neatsigręždamas išėjo iš smuklės.

Vėl ta pati nakties vėsa dvelkėtelėjo jam į veidą. Jo krūtinę dar sunkiau užgriuvo bejėgiškumo jausmas. Tą akimirką jis ir gyventi nebenorėjo. Ir sąžinė ėmė jam skaudžiai priekaištauti: kam tiems vargšams kalba apie kažkokį plieną ir priešų sunaikinimą, jei pats nieko negali padėti? Ar tai nėra tų skurdžių suvedžiojimas? Jei negali spirti, tai neduok liežuviui valios...

— Taigi, taigi, tokios tokelės dedasi šiame taip gražiai Dievo surėdytame pasaulyje! — pasigirdo šalia jo truputį priklus ir dygus nusikikenimas.

Strazdelis žvilgtelėjo kairėn ir pamatė šalia žingsniuojantį grafo dvaro Jaujinį. Kipšas buvo apstiręs, vilkėjo seną, susiraukšlėjusiu fraku ir mūvėjo ant galvos suglamžytą skrybėlę. Iš visko buvo matyti, kad jis apdaru nesirūpina, o pagaliau kokios elegancijos galėjai reikalauti iš jaujos įnamio? Jaujinio pasirodymas Strazdelio nė kiek nenustebino. Anuo metu visa Lietuva buvo tirštai apgyvendinta pragaro kilimo įnamiais. Jų apstu trynėsi jaujose, klotimuose, raistuose ir šiaip jau tamsiuose užkampiuose. Liuciperio pasiuntiniai buvo nuo amžių įsipilietinę Lietuvos gyventojai. Strazdelis iš pat mažens per motinos poringes su jais buvo susigyvenęs, kaip su savo neišvengiamais gaivalais. O pagaliau ir pati motina bažnyčia mokė, kad reikia saugotis piktojo, atseit, pripažino jo buvimą. Jis ir pats juo tikėjo ir skelbė iš ambono saugotis jo pinklių.

Bus daugiau.

UYTAUTAS ALANTAS

VYTAUTAS ALANTAS

Rašytojas Vytautas Alantas mini savo 70 metų sukaktuves. Plačioji lietuvių visuomenė niekieno neparaginta ir be kokių nors pašalinių paskatinimų pasiryžo rašytoją pagerbti. Vytautas Alantas dešimtmečius dirbo pačiomis sunkiausiomis sąlygomis. Kaip ir visi rašytojai, jis pradžiugindavo mus savo naujomis knygomis. Ir niekas nerado reikalinga sužinoti koku būdu Vytauto Alanto knygos buvo rašomos. Visuomenei nesvarbu, kad šiais laikais rašytojas tik dideliu pasiaukojimu pasiryžta kūrybos darbui, nes pragyventi jis gali tik dirbdamas jam svetimą techninį darbą.

Artistai, muzikai, plastinio meno atstovai šiaip ar taip už savo darbą atlyginami. Tik lietuviams rašytojams daroma išimtis. Jie rašo savo knygas o kad būtų jiems atlyginta už tą sunkų ir nedėkingą darbą niekas nepagalvoja.

Mūsų laikraštis giliai atjausdamas rašytojams taikomą skriaudą, šiuo tarpu nors tiek prie Vytauto Alanto sukaktuvių paminėjimo prisideda, kad spausdina ištraukas iš jo knygos "Amžinasis Lietuvis". Tikimės, kad skaitytojai susipažinę su rašytojo kūryba, paims ir jo knygą.

O tai jau bus dalina rašytojui satisfakcija. Jo kūryba plačiau pasiskleis lietuvių tarpe ir autoriaus darbas bus tinkamiau įvertintas.

Vytautas Alantas pasižymi plačiai šakota veikla. Daugeliui Vytautas Alantas yra gerai žinomas kaip žurnalistas ir laikraščių redaktorius. Jo nuopelnai šioje srityje yra dideli ir visuomenei puikiai pažįstami. Bet jis, dirbdamas laikraštinių darbų, sugebėjo giliai pasireikšti ir literatūrinėje kūryboje. Vytautas Alantas lygiai sėkmingas ir dramatinėje srityje. Jo daugelis veikalų buvo vaidinti Lietuvoje, o taip pat ir tremties metais. Kas pažįsta laikraštinių darbų, gerai žino, kaip yra sunku nuo jo atsipalėti. Laikraštinių darbų atima visą energiją, tad meno kūryba jau atskiro sunkaus darbo vaisiais. Ir jeigu Vytautas Alantas sugebėjo greta to pastoviai kurti, tad jo patvarumu ir sugebėjimais tenka tik stebėtis.

Vytautui Alantui pagerbti rengiama visa eilė vakarų, paskaitų ir subuvimų. Detroito, kur rašytojas gyvena, o taip pat Chicagoje ir kitur. Chicagoje parengimas numatytas spalio 1 d. o Detroito 21 d. Chicagoje apie Vytautą Alantą kalbės B. Raila. Detroito iškilmes rengia Lietuvių Žurnalistų skyrius. Neabejotinai ir kitos lietuvių kolonijos rašytoją Alantą anksčiau ar vėliau paminės.

Sukaktuvinėkas yra kūrybingas ir pavyzdinai aktyvus lietuviškame darbe. Tokiais atvejais paprastais pridėdami linkėjimai ilgų ir kūrybingų metų. Šiuo sykiu galima iš-

reikšti įsitikinimą, kad Vytautas Alantas be jokių abėjonų sulauks ir ilgų ir kūrybingų metų.

P. Tarv.

EGLĖ JUODVALKYTĖ

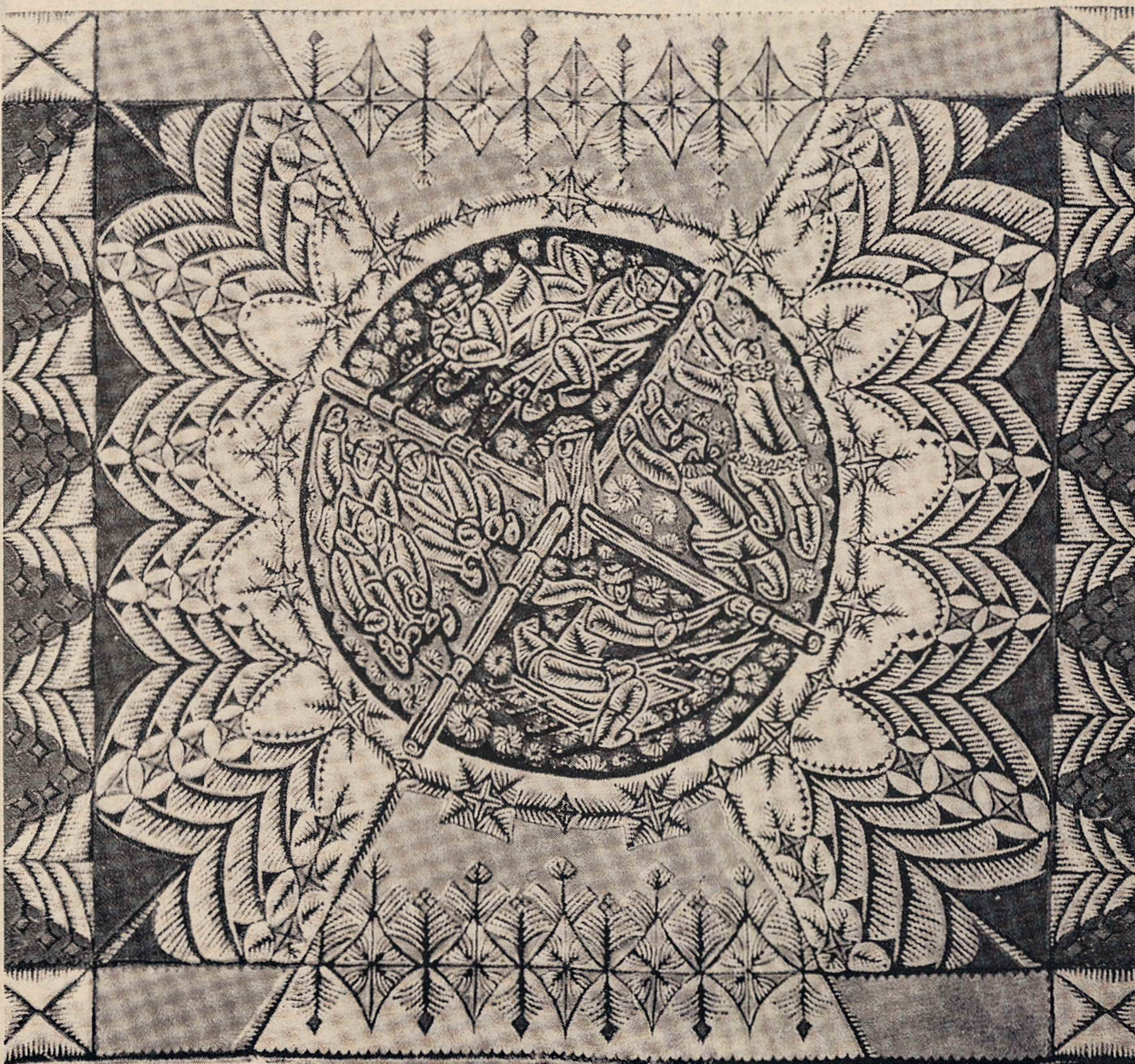
IŠ CIKLO "LEMTIS"

surinko stuobrius sausius
suguldė
apdengė tošim ir traškančiom šakom
apipylė sudžiūvusiais lapais
ir nubraukę rasotas kaktas
nuleido aplipusias žemėm rankas
ir laukė:

bet kas laužą padegs?
kas drįs amžina ugnimi
palytėti be vilties akis
ir bejėgiai iškreiptas lūpas?
kas nubrauks ugnimi
paskutinę išsprūdusią ašarą?
kas balsinga rauda palydės
pirmą kylantį dūmą?

atleidimo nėra

jei nelemta žaibui iškelti ugnies
lietus nuskalaus žemėtas rankas
ir vistiek žemei gražins -
ne ugnis, tai vanduo

ALDONA SKIRUTYTĖ KARUSELĖ

KANADA IR JAV

Apie nesutarimu tarp abiejų šių valstybių nepriimta kalbėti. Oficialūs asmenys pirmoje eilėje, o jų pavyzdžiu sekdamas ir spauda, stengiasi daug ką nutylėti. Tačiau visi jaučia, kad "maiše yra yla". Tad laiks nuo laiko vis tik užsimenama, jog prekybos srityje, o taip pat ir ekonominio bendradarbiavimo eigoje neišvengiama pasireiškia sunkumai. Štai prezidentą Niksoną ir premjerą Trudeau buvo priversti tam reikalui skirti keletą žodžių. Trudeau, nesileisdamas į detales, pasakė kad vienu žodžiu apibūdinamas, turėtų pripažinti, jog šie santykiai geri.

Šie santykiai daug gilesni ir sudėtingesni, negu atrodo pirmu žvilgsniu. Jau nuo tos pačios dienos, kada Kanada gavo prieš daugiau kaip šimtmetį dominijos teises, ištisė ranką JAV, siekdama glaudžių santykių. Abukraštai artimi kaimynai, jie turi daugiau kaip šešių tūkstančių mylių bendrą sieną. Ir tos sienos atviras pobūdis gali būti pavyzdžiu kitoms valstybėms. Jau ilgas laikas, kai abi valstybės vieningai rūpinasi ir bendromis pastangomis veikia šiaurės Amerikos kontinento saugumą užtikrinti, ir abiejų valstybių suverinumą, atėjus reikalui, apginti.

Abivalstybes dar labiau suartina bendrumas kultūros ir artimumas valstybinės santvarkos. Tačiau kiekvienos valstybės veikla daro tam tikrą įtaką kaimynui. Ypatingai reikia pabrėžti, jog vienos ir kitos valstybės nelygi apimtis, labiausia atsiliepiama ekonominėje srityje. JAV įtaka ekonominėje srityje pasidarė kološališkai didelė. Pastarųjų dešimties metų bėgyje JAV kapitalai Kanadoje dešimts kartų padidėjo ir dabar pasiekė 22,5 bilijonų dolerių. Prekybos srityje Kanada yra pirmaujantis partneris JAV, nes pralenkia Angliją, Japoniją ir Vak. Vokietiją.

Amerikos kapitalai pagelbėjo Kanados pramonei ir bendrai technologijai pasiekti pirmaujančios aukštumos. Pati Kanados vyriausybė pripažįsta, kad JAV nuperka 85 nuošimčius Kanados industrijos gaminių. Atskiru susitarimu Kanada parduoda JAV 68 nuošimčius savo automobilių gamybos. Ir šiaip prekyba tarp abiejų šalių nuolatos auga. Prekybos apivarta pastaraisiais metais pasiekė didelės apimties, jos dviejų metų balansas sudaro 2 supuse bilijonų. Iš savo pusės Kanada iš JAV perka nepaprastai didelius kiekius industrijos gaminių. Ji nuperka tiek prekių, kiek

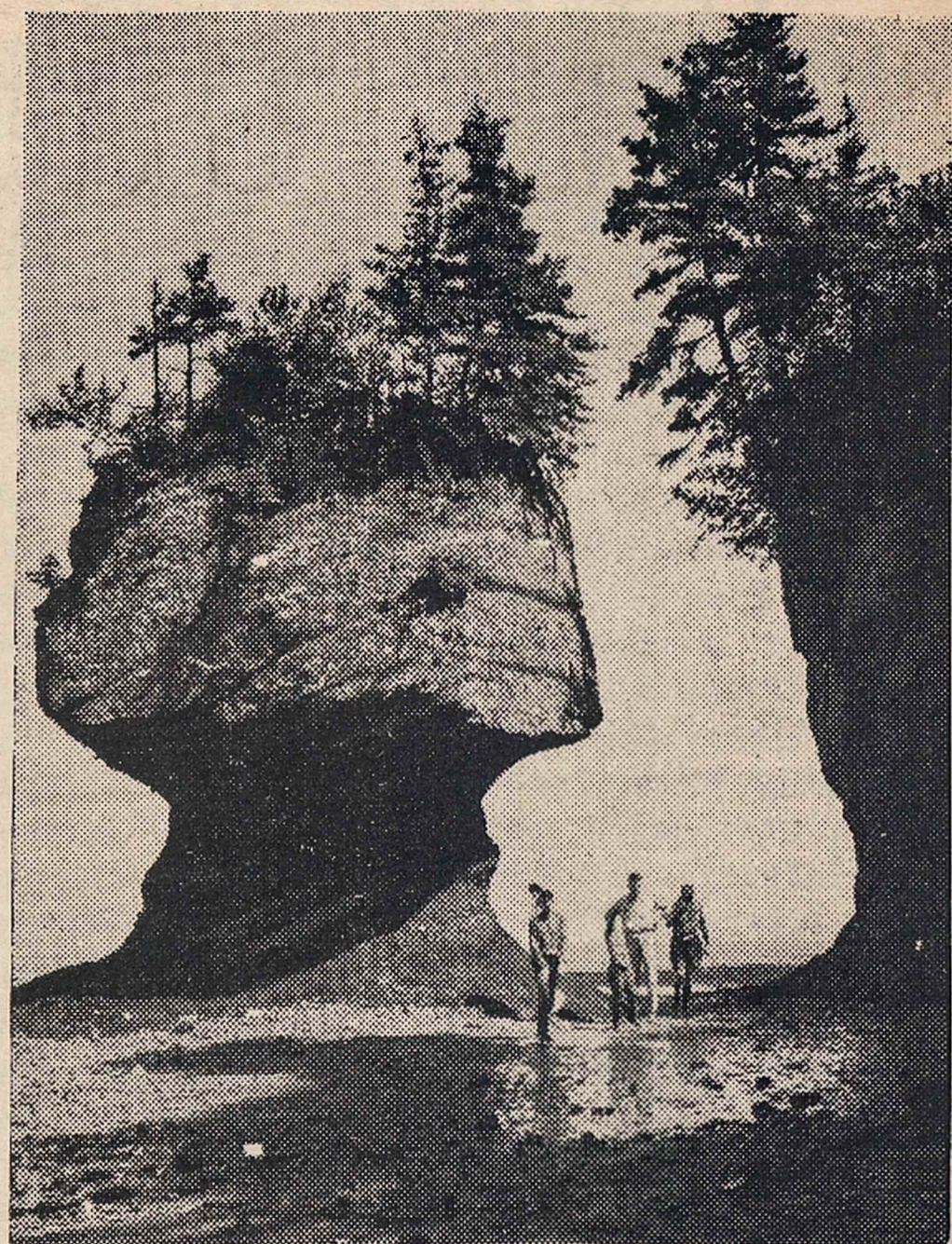
perka Amerikoje Anglija, Prancuzija, Vak. Vokietija ir Japonija kartu sudėtos.

Jau iš senų laikų pasiliko toks abiejose pusėse įsitikinimas, kad šių šalių santykiai turi būti pagal tradicijas artimi ir draugiški. Bet negalima užmiršti, kad pasitaiko ir tam tikrų nesklaidumų. Sakysim kanadiečiai jeigu ne visi, tai tam tikra jų dalis, reiškia nepasitenkinimą, jog vis didėja JAV įtaka meno, literatūros, kino, televizijos, o taip pat ir kitose srityse. Yra kanadiečių, kurie prisibijo, jog tuo būdu Kanada vis smarkesnę kaimyno įtaką jausdama, netenka savito charakterio.

Negali patikti kanadiečiams ir tai, kad JAV industrijos sluoksniuose kartais kalbama apie reikalą bendrai valdyti gamtos didžiuosius resursus. Čia kalbama apie dujas, naftą, anglis, mineralinis turtas, miško didžiuosius masyvus, hydro-elektros jėgaines, o paskutiniaus metais ir vandenų išteklius. JAV ūkio ir gamybos vadovaujančių asmenų reiškiamas noras paritetiniais pagrindais išnaudoti esamas žaliavas. Panašių kalbų kanadiečiai nenori klausytis.

Yra ir laikino pobūdžio reiškiniai, kurie santykių klimata daro šaltesnį. Sakysim, Niksonui įvedus 10 nuošimčių mokesčius prekėms iš užsienio, Kanada ilgai nelaukus padarė apreišimus Amerikos bankų, kompanijų ir televizijos veikloje. Padaryti ir kito kiapsaugos žingsniai, tikslu išlyginti nepageidaujamus reiškinius ekonominių santykių srityje. Kanadiečių nuomone prezidentas Niksonas savo potvarkiais atitolo nuo senų tradicijų, kurios veikė tarpusaviuos santykiuos.

Amerikos kapitalų, kurie plačiai investuojami į Kanados pramonę ir gamybą, kanadiečiai nebijo. Tie kapitalai tikrumoje pagelbsti šaliai stiprėti. Ir aplamai Kanadoje netenka ieškoti griežtesnio pobūdžio antiamerikinių nuotaikų. Bet greta to pastebimas Kanadoje gry-

KANADOS GAMTOS KEISTENYBES

nai nacionalinis pasinešimas turėti tvirtą, no nieko nepriklausomą ekonominį gyvenimą. Kanadiečiai vis ryškiau pasisako už nuosavą kelią visose gyvenimo srityse. Nuo žymesnio atšalimo saugo buvimas glaudžių giminystės ryšių tarp abiejų šalių, nes Kanados - JAV siena buvo ir pasiliks ne tam, kad abi šalys skirti, bet jas jungti.

Kanados NAUJIENOS

● KONSERVATORIŲ partijos lyderis Robert Stanfield savo gimtajam Halifaxe, pastangas pasidaryti Kanados ministru pirmininku pradėjo išpuodingai ir sulaukė didelio priitarimo. Jo pirmas pareiškimas buvo, kad Trudeau vyriausybė duotų pažadų. Toliau jis kaltino dabartinę vyriausybę dėl vis didėjančio nedarbo, aukštų mokesčių ir, jo žodžiais, perdidelio arogantiškumo.

Jis pažadėjo sumažinti taksus, jeigu jam pavyktų sudaryti Kanados vyriausybę, o infliacijai sustabdyti jis irgi turi tikras priemones. Stanfieldas stengėsi pajuokti premjerą Trudeau ir vadino jį būsimu opozicijos vadu.

● NAUJAS jūrų uostas projektuojamas įrengti Prince Rupert uoste. Naujas jūrų

uostas užims 40 akrų plotą ir turės kaštuoti maždaug 15 milijonų dolerių. Šis naujas jūrų uostas turės būti įrengtas iki 1974 metų. Jis skirtas dideliams laivams iškrauti. Ten bus transportuojama miško medžiaga, geležis, potašas ir kitos stambios prekės.

● ONTARIO provincijoje pirmomis rugsėjo savaitėmis vyksta gyventojų surašinėjimas. Administracija šį surašinėjimą laiko labai svarbiu.

● KANADOS miestuose maisto produktai praeitą mėnesį pabrango 2 nuošimčiais. Labiausiai pabrango jautiena, kiauliena ir kiaušiniai.

● PORT CARLING, Ont. oficialių įstaigų pranešimu padidėjo publikos skundai dėl oro teršimo ir triukšmo. Dr. Tempelmeier sako, kad kas mėnuo gaunama 75 skundai. Triukšmą sukelia trafikas ir lėktuvai. Bet trafiko sukeliamas triukšmas dar kokius metus veiks miestus, kol bus įgyvendintos reikalingos priemonės. Pažymėtina, kad viena moteris telefonu skambino į departamentą, skusdamosi, kad viešpataujantis triukšmas "kliudo jos seksualiniam gyvenimui".

Platūs Kanados laukai - Quebec'o provincijoje.

Pienas yra ne tik pui- piene yra įvairių rūšių kus maisto produktas, bet mikroorganizmų. Tai va- ir labai gera terpė bakte- dinamoji mišrios mikro- rijoms veistis. Jos paten- floras fazė. Vėliau ima vy- ka į pieną jau melžimo rauti pieno rūgšties mi- metu nuo tešmens, melžė- krobai, kurių pagaminta jos rankų, indų, koštuvo, iš pieno rūgštis slopina pu- oro ir t.t. Net karvės teš- vimo bakterijų augimą. menyje esantis pienas Normaliose sąlygose pie- dažnai nėra sterilus. Pa- nas surūgsta, veikiamas teke į pieną, mikroorga- pieno rūgšties mikrobu. nizmai greit dauginasi, Pienas gali būti pasteri- ypač jeigu pienas laiko- zuojamas trimis būdais: mas neatšaldytas ir ypač 1 ilgoji pasterizacija, kai jeigu pasibaigęs jo bakte- 63 - 650 celsijaus tempe- ricidinis periodas. Tokiais ratūroje pienas išlaiko- atvejais per 1-2 paras mas 30 minučių; 2 trum- bakterijų gali prisiveisti palaikė, kai 72-74° tempe- iki šimtų tūkstančių ir ratūroje pienas išlaiko- šimtų milijonų 1 ml. mas 15-20 sekundžių, ir 3 Šviežiai pamelžtame pie- momentali, kai 82-85° tem- ne dėl jo baktericidinių peratūra pienas paveikia- savybių bakterijų ne tik mas vos 1-2 sekundes. negausėja, bet dar kurį Pieno pasterizacija ir net laiką mažėja. Šį periodą pieno užvirinimas ne vi- galima prailginti, pieną siškai sunaikina mikroor- laikant žemoje tempera- ganizmus. Jų vegetatyvinės tūroje. Aukšta temperatū- formos paprastai žūva, ra naikina ne vien pieno tačiau sporos, taip pat ir mikroorganizmus, bet ir kai kurios šilumai atspa- jobaktericidines savybes. rios bakterijos gali likti Paprastai šviežiame gyvos. Tokiame piene jos

turi ypač geras sąlygas veistis, nes pienas nebetu- rine baktericidinių savy- bių, nei pieno rūgšties bakterijų. Tų mikroorga- nizmų veikiamas, pienas surūgsta, tačiau jis nema- lonia ikvepia, yra apkartęs, gali pasidaryti tāsus, lyg gleivėtas ar muiluotas. Visos šios savybės pri- klauso nuo iškilusios mi- krofloros rūšies.

Maloniausią skonį pie- nas įgauna, veikiant gry- noms pieno rūgšties mi- krobų kultūroms. Todėl pramonėje pienas raugi- namas, po sustiprintos pasterizacijos pridėjus į jį grynų pieno rūgšties bakterijų. Kadangi jos ge- riausiai vystosi 30-45° temperatūroje, todėl to- kioje temperatūroje su- raugintas pienas yra ska- niausias.

Jeigu namuose pienas surūgsta žemoje tempe- ratūroje, vadinasi, jo rū- gime dalyvauja ne pieno rūgšties mikrobai, bet pa- šalinės kultūros, pavyz- džiai, puvimo bakterijos, kurios tokiais atvejais nuslopina pieno rūgšties bakterijas. Toks pienas yra blogo skonio.

Norint gauti sterilų pie- ną, reikia sudaryti tokias sąlygas, kurios garantuo- tų, kad pienas po sterili- zavimo vėl neužsiterš mi- kroflora. Todėl sterilizuo- jamas pienas turi būti pir- miau išpilstytas į stikli- nius ar skardinius indus, akliniai uždaromas ir tik paskui sterilizuojamas.

Sterilizuotas pienas vartojamas tais atvejais, kai nėra galimybės gauti šviežio pieno, pavyzdžiui, tolino plaukiojimo lai- vuose, kariuomenėje ir pan. Toks pienas gali il- gai stovėti nesugedęs. Ta- čiau jį virškinti, ypač ma- žiems vaikams, yra žymiai sunkiau, dauguma vitam- nų jame sunaikinti, skonis blogesnis.

Be to, pieną galima konservuoti ir išgarinus iš jo vandenį. Sausasis ne- nugriebtas pienas gauna- mas, išpurškiant šviežią pieną specialiais purkštu- vais džiovinimokameruo- se įkaitiniu oru. Labai smulkūs pieno lašeliai krisdami išdžiūva karšto

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

oro srovėje ir sukrinta į džiovyklos dugną.

Šiais būdais gautieji pienokonservai yra aukš- tos kokybės. Tačiau jie ga- li būti plačiau gaminami tik pramoniniu būdu.

L. Arbačiauskienė.

● ŠVEDŲ mokslininkas Torstonas pagamino prie- taisą, kurio pagalba gali- ma nustatyti kaip aukštai paukščiai skraido. Aparat- tas pritvirtinamas prie paukščių nugaros. Ir šis bandymas davė nuostabius rezultatus. Iki šio laiko nežinota, kad balandis ga- li skristi iki 1,700 metrų aukščio, o kregždė pasie- kia net 4,000 metrų. Manyta, kad jie pasikelia tik 300 metrų nuo žemės

DARBAS IR POILSIS

Kartą ispanų rašytojas Pio Barocha sėdėjo namo verandoje, apgalvodamas savo būsimąją knygą. Pro šalį ėjęs valstietis paklau- sė:

- Poilsiaujate, don Pio?
- Ne, drauguži, dirbu.

Po dviejų įtempto dar- bo dienų, parašęs du sky- rius, Pio Barocha išėjo į sodą. Grįždamas iš lauko, valstietis pamatė rašyto- ją, kasinėjantį žemę, ir užkalbino:

- Dirbate, don Pio?
- Ne drauguži, poilsiau- ju.

TERMINAS

Iš prancūzų rašytojo Šarlio Bodlero (1821-1867) siuvėjas griežtai pareika- lavo užmokesčio. Bodle- ras sumišęs atsakė, kad neturi kaip atsiskaityti. Siuvėjas, jau kelintą kartą veltui užėjęs, išikraščia- vo.
- Pasakykite, ponuli, man bent datą, kada užmokėsi- te, - nebegaliu ramiai už- migti.

Bodleras liūdnai pažvel- gė į siuvėją:

- Deja, ir to negaliu pa- daryti. Jei aš pasakyčiau tikrąją datą, jūs apskritai nebeužmigtumėte.

Dantų gydytoja

DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St., 1 a. 11 - 12 k.

Tel:

932-6662; namų 737-9681

Marilyn Monroe

o Marilyn Monroe prieš dešimtį metų paėmė per- didelę dozę miegamųjų pilių ir mirė. Tai vadinama 'meilės simboli' atstovavu- si filmose artistė, nepap- rastai populiari ir mėgia- ma, bet asmeniniam gyve- nime nelaiminga moteris. Jos antras vyras beisbolo žaidėjas DiMagio patvar- kė, kad visada su kartu į savaitę jos kapą puoštų raudonų rožių buketas. Ir jau dešimts metų rožės jos karsto. Bet įdomu, kad moterys -kovotojos už sa- vo teises ta proga pasi- naudojo ir parašė savo lei- dinuose piktus prieš vy- rus straipsnius. Jos sako, kad Marilyn buvo viena pajėgiausių moterų, bet dėl nenormalės moters padė- ties visuomenėje, ji nepajė- gė savo teisių apginti.

● MEKSIKOS provincija Jukatanas išlaido patvar- kius, kad ankstyvesnieji "hypiai" - jų manymu bū- tinai nešvarūs ir nusi- kirpe privalės pirmučiau- sia eiti į pirtį ir pas kir- pėją. Tik po to jie galės pasidžiaugti Jukatano gamtos grožiu. Priešingu atveju jie bus gražinami atgal.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.

Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building

Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
INSURANCE EXCHANGE BUILDING

276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 674-3364

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'ASSOMPTION BLVD.

MONTREAL

TEL. 255-3536

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Tel. 931-3275

Suite 215, Montreal 109, Que.

LIEUVIAI KREPŠINIO ŽAIDIMUOSE OLIMPIADOJE

Olimpiados krepšinio žaidimų tvarkytojai visas krepšinio komandas suskirstė į dvi klases. Pirmoji klasė "A"-Brazilija, Kuba, Ispanija, Egiptas, Japonija ir Australija, o antroji klasė "B"-Italija, Senegalas, Sov. Sąjunga, Vokietija, Puerto Rico, Jugoslavija, Lenkija ir Filipinai.

Kadaisia buvo sakoma, kad krepšinis darosi lietuvių tautinis žaidimas. Pasirodo krepšinio tradicijos lietuvių jaunimo tarpe nėra išnykusios. Ir šių metų Olimpiadoje Munchene lietuviai užima svarbias pozicijas krepšinio žaidimuose. Tik labai gaila, kad jie dalyvauja jau ne savo tautos vardu, bet svetimos komandoje.

Yra plačiai žinomas krepšininkas Modestas Paulauskas iš Lietuvos. Dabar iškyla Edvardas Palubinskas iš Australijos. Tikra krepšinio žvaigždė.

Jis olimpiados krepšinio žaidimuose smarkiai išsiplėšė į priekį, surinkdamas daugiausia taškų - net 83. Jis toli paliko daugelį krepšinio garsenybių.

Tiesa, Modestas Paulauskas, nors turėdamas akcidentą žaidimo aikštėje, buvo atsidūręs pavojuje, kad neteks krepšinio meisterio titulo, bet dabar jis vėl pasižymi. Ypatingai jam sekasi mesti

Australijos krepšinio žvaigždė Edvardas Palubinskas (No.8) meta krepšį

pabaudos sviedinius, iš jam skirtų, 14 metinų, jis pataikė 13.

O galime tik stebėtis, kad trečiasis lietuvis dalyvauja Brazilijos pagarsėjusioje savo meistriskumu krepšinio komandoje... Tai nauja neabejotina krepšinio žvaigždė - Radvilas Gorauskas. Jis lietuviams krepšininkams gerai pažįstamas, nes lietuvių komandų susitikime vadovavo Brazilijos lietuvių krepšinio komandai.

Krepšinio žaidimas turi gilios auklėjamos reikšmės. Krepšinio žaidėjas privalo daryti akimirksnio sprendimus, turi būti sumanus, greitas, o svarbiausia privalo pasižymėti kovinga dvasia.

KAIP BUVO UŽDARYTA OLIMPIADA

Dideliame liūdesyje nepaprastai slėgiančioje nuotaikoje Muncheno mieste, po 2-jų savaitių Olimpinių žaidimų dalyvaujant 84, 000 žmonių rugsėjo 11 dieną, Olimpiada buvo be didelių iškilmių uždaryta.

Nebuvo parado, bet tik palydint trimitams ir orkestrų atlikimams maršams, pro tribūnas, laisvai žygiavo Olimpiados sportininkai.

Net šokėjai, kurie specialiai buvo atvykę šokti Olimpiados uždarymo iškilmėse, nešoko, bet ėjo

kartu su visais gėdulo prislėgtoje eisenoje.

Iškilmingai buvo pagerbti žuvusieji Izraelio atletai. Vieni tik Sovietų sportininkai tame pagerbime nedalyvavo.

Slapta telefonu policijai buvo pranešta, kad aikštėje sprogs bomba. Bet patikrinus, paaiškėjo, kad jokios bombos aikštėje nebuvo.

Buvo paskelbta, kad artimiausia Olimpiada įvyks Kanadoje - Montrealyje 1976 metais ir visi šios Olimpiados dalyviai buvo kviečiami joje dalyvauti.

• OLIMPIADA praėjo, galima sakyti, nervingoje nuotaikoje. Ypatingai sunkų darbą turėjo įvairių šakų teisėjai. Net 16 teisėjų gavo išpėjimus, nes publika nuolatos kaltino teisėjus šališkumu. Kai kurie teisėjai visai buvo pašalinti.

Didžiausio pasisekimo turėjo publikoje plaukimas ir ilgųjų distancijų bėgimas, kada žiūrovų buvo iki 80, 000.

Nustebino vak. Vokietijos atletas, kurs gavo aukso medalį ir ėjimo rungtyne 50 kilometrų nuėjo per 3 val. 56 min. 11 sekundžių.

Olimpiados pasisekimas publikoje buvo nepaprastas. Biletai visi iš anksto buvo parduoti. Spekuliantai už bilietą reikalavo iki 150 dol.

• VAK. VOKIETIJA paaugojo 1 milijoną dol. užmestųjų sportininkų Olimpiadoje Izraelitų šeimoms.

• Iš vienos Muncheno alinės, netoli Olimpino kaimelio, sportininkai išsiėžė, kaip suvenyrus: 5,000 alaus stiklų, 5,000 lėkščių, 12,000 peilių, šaukštų ir šakučių, kelias kėdes, daug rankų darbo išsiuvinėtų staltiesių.

Žodžiu, alinė liko tuščia. Olimpiados kaimelio klebonas sako, kad bažnyčia neteko labai daug evangelijos knygų.

- "Bet mes jas tam ir padėjome, kad mūsų svečiai sportininkai jas paimtų sau kaip suvenyrus" - šypsodamasis pasakė klebonas.

PALAI DOTI, KAIP HEROJAI

Libijos sostinėje Tripolyje, iškilmingai, kaip herojai, buvo palaidoti 5 arabų teroristai, kurie buvo atvežti iš Muncheno, žuvę susišaudyme su policija, pagrobus Izraelio sportininkus. 3 kiti suimti sėdi vokiečių kalėjimuose ir vienas pabėgo.

IZRAELIO KERŠTAS

Beiruto laikraštis "Alachram" rašo, kad Izraelis koncentruoja kariuomenę prie Sirijos ir Livano sienų, ir priedanges keršto motyvus už Muncheno incidentą, vėl rengiasi užpulti arabų valstybes.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNAS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

ĮVAIRIOS PROGOS

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal. Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q. Tel. 366-6237

[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame [vairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealiečiams lengvai pasiekama greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės valtys. Sav. G. Desrochers

Jetté & Frères

Hydro - Quebec
atstovas,

Tik apmokate mėnesinę elektros sąskaitą.

1.75 par mois per month

40 kuris išnuomuoja ir įrengia karšto vandens šildymą.

Visi kiti vandentiekio ir šildymo taisymai ir nauji įrengimai. Taip pat gaminių priemonių pardavimas ir įrengimas. Veltui įkainavimas.

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140-2e AVENUE - 366-0330

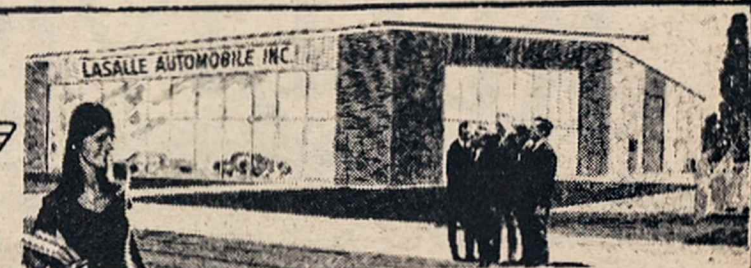
LaSalle

AUTOMOBILE INC.

366-7818

LAURENT DAIGNEAULT
Président

P A R D A V I M A S

Imperial - Chrysler - Dodge - Charger
Coronet - Challenger - Swinger - Demon
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotomis priemonėmis įvairus ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorės taisymas ir dažymas. Kreiptis: De La Verendrye Blvd.

Tel. 365-3364

ŠVIETIMO TARYBOJE ?

Švietimo Taryba pranešė, kad IV ir V skyrių skaitinių programos ir vadovėliai yra sukeitimui. S. Jonynienės vadovėlis "Lietuvos Laukai" lieka IV skyriaus vadovėliu, o V skyriui spausdinamas tos pačios autorės naujas vadovėlis "Nameliai mano brangūs". Čia bus daug spalvotų iliustracijų, tekstas kirčiuotas, žodžių aiškinimai po skaitinio. Vadovėlių bus galima gauti jau spalio mėn.

VI skyriui išleidžiama A. Tyruolio vadovėlio "Ten, kur Nemunas banguoja", antroji ir žymiai praplėstuoji laida. Tekstas taip pat kirčiuotas.

Netrukus išeis J. Kreivėno "Dainuojanti mokykla", kur tilps metodinės pastabos ir mokykloms dainų ir giesmių rinkinys.

Jau galima gauti kun. A. Saulaičio, S. J. išleistą knygą "Bendruomenės keliu". Išėjo jau ir J. Plačo "Lietuvos istorijos ir geografijos pratimai". Galima gauti ir kun. P. Celiešiaus tikybos vadovėlių "Ką mes tikime".

Baigiamas ruošti St. Barzduko tautinio auklėjimo vadovėlis. Taip pat paruošti su žodynais: Dr. A. Klimo "Lietuvių kl. žodynas mokyklai ir namams" ir jauno mokytojo Rimo Černiaus "Namų žodynelis", apimamas namų apvykos ir šeimos svarbiausius terminus.

VI-TOJI MOKYTOJŲ STUDIJŲ SAVAITĖ REIKIA DAUGIAU DĖMESIO

Turime lietuviško mokyto ir auklėjimo reikalingą žurnalą "Švietimo Gaires", pradėta leisti prieš trejetą metų.

Pagrindinis žurnalo tikslas - patalkinti liuanistinėms mokykloms ir mokytojams. Žurnale telpa daug aktualių straipsnių pedagoginėmis temomis. Redaktorius yra Petras Maldeikis, plačiai žinomas pedagogas, dirbęs mokytojo bei direktoriaus darbą įvairiose Lietuvos gimnazijose ar seminarijose. Jis yra parašęs ir išleidęs pedagoginiais bei psichologiniais klausimais 8-nias vertingas knygas ir daugybę aktualių straipsnių. Dabartiniu metų P. Maldeikis gyvena tolimoje Arizonoje. Jis studijų savaitės dalyviams padarė labai idomų pranešimą ir kvietė mokytojus žurnale bendradarbiauti bei pasistengti, kad mokinių tėvai ši žurnalą skaitytų ir aktualiasias mokymo bei auklėjimo problemas negrinėtų.

Po pranešimo diskusijose daug kas bandė nurodinėti, kaip sėkmingiau "Švietimo Gaires" paskleisti plačioje visuomenėje. Buvo pastebėjimų, kad lietuviška spauda turėtų daugiau "Švietimo Gaires" pareklamuoti. Tėvai, girdi, turėtų suprasti, kad tautiniuose-liuanistiniuose klausimuose "Švietimo Gairės" tikrai yra geras patarėjas ir vadovėlis.

Malonu yra pabrėžti, kad "Švietimo Gaires" yra atkreipęs reikiama dėmesį II Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas. Jis savo rezoliucijose pataria, kad "Švietimo Gaires" reiktų siųsti ne tik Šiaurės Amerikos kontinento lietuvių mokykloms ir mokytojams, bet ir visoms kitur veikiančioms mokykloms ir mokytojams.

Kongresas taip pat pageidauja, kad Dainavos mokytojų studijų aktualioji medžiaga būtų siuntinama kitų kraštų lietuviškomis mokykloms bei mokytojams.

MUS VADINA... SLAPUKAIS

Atrodo, kad pagaliau ir Kanados visuomenė ar valdžios sluoksniai šiek tiek jau pradėjo domėtis etninių grupių tautiniais ir ypač kultūriniais darbais.

Amerikoje žadama pabeigti ir užmiršti tautų tirpinimo katilą ir visu rimtumu pažūrėti į etninių grupių savitą reiškimąsi. Švietimo Taryba pranešė, kad JAV-bėse vienur ar kitur dabar vyksta specialios etninėms grupėms pažinti konferencijos. Chicagos konferencijoje užakcentuota, kad lietuviai turi bene stipriausiai ir geriausiai veikiančią švietimo ir auklėjimo sistemą. Washingtonė, svarstant etninių grupių kultūroms paremti įstatymą taip pat sakytą, kad lietuviai, be jokios iš šalies paramos, gražiai veikia ir reiškiasi. Tik, girdi, gaila, kad lietuvių švietimo ir auklėjimo sistema tėra uždara: jie dirba kaip kokie slapukai.

Reiktų, kad lietuvių metodus ir sistemą galėtų pažinti ir kitos etninės grupės ir tuo, kas jiems tiktų, pasinaudotų.

YRA TRYS RUŠYS GIRTUOKLIU.

Girtuokliai, kurie daug pakelia. Juos kiti pakelia ir išneša. Girtuokliai, kurie žino rubežių. Jie nuo stalo išeina pasiremdami sienom ir kampų siekdami. Girtuokliai - kurie mažą geria. Kiek jiems duodi, vis jiems mažą.

MASKVOJE

Pilietis išėjęs iš ministerijos, kur negalėjo savo reikalų sutvarkyti:

- Dabar žinau, ką reiškia mini-sijonas. Štai ministerija, kurioje nei tvarkos, nei razumo.

IRGI KLAUSIMAS

- Kaip sugauti dešimtis liutų?

- Pagauk vienuoliką liutų ir vieną paleisk. Tada tau liks 10.

VILNIUJE...

/ Atkelto iš 5 psl. /

Ir spektaklis baigiasi, miniai šaukiant "Tegyvuoją Vladislovą ir Jadvygą."

Paskutiniai dienoraščio puslapiai pasakoja apie kitą karalių - ne mirusį, o gyvą. Ir vėlgi apie teatrą... Tai kaimyninės Prūsijos valdovas Fridrichas Vilhelmas III su savo įpėdiniu-būsimu Fridrichu Vilhelmu IV-incognito vyksta per Lietuvą į Maskvą.

Žinoma, mūsų sostinėje monarchai nebuvo retenybė. Dar taip neseniai čia viešėjo caras, po to Napoleonas, po to vėl caras - net kelis kartus. Būdinga smulkmena: viename Vilniaus baliuje Aleksandras I, pamatęs poną su prancūzų Garbės Legiono kryžiumi, paklausė su šypseną: "A, tai jūs deginote Maskvą?" Paklaustasis nesumišo: "Taip, Jūsų Didenybė." Už kelių dienų caras paskyrė humoristą kamerjunkeriu. Bet čia jau atskira tema. Tik paminėsim, kad naujai iškepto kamerjunkerio su Garbės Legiono kryžiumi vardas ir pavardė buvo Stanislovas Šumskis. Ir grįžkime, Teodoro lydimi, prie Prūsų Fridricho.

"(1818 m. gegužės 29)... laukėme kilmingojo keliautojo... Po vidudienio pasklido žinia, kad jis jau išvykęs iš Trakų... ir pavakareį laukiamas Vilniuje. Sunku aprašyti mieste kilusį sambrūzdį. Be perstojo šlavė gatves, valė Vilnių. Daugybė kariškių nujojo į Pogulianką (dabartinė Basanavičiaus gatvė), kuria turėjo važiuoti karalius. Policijos vadas Šlykovas su žandarų kuopa nuskubėjo pasifikti karalius. Visose gatvėse susirinko nesuskaitomos minios iki pat vartų... Langus jau prieš kelias valandas apsidė damos, norinčios pamatyti Prūsų karalių, o ypač jo įpėdinį, garsėjantį savo grožiu. Pagaliau buvo pastebėti keli kurjeriai, risčia lekią pranešti generalgubernatoriui, kad karalius jau įvažiavęs pro vartus... 5 val. pamatėme karališkąjį aštuonių žirgų ekipažą, apsuptą kelių raitų generolų... Karalius mandagiai linkčiojo visiems

kas nusiimdavo prieš jį kepurę. Savo rūmuose (buvusieji Karininkų namai) karalių sutiko generalgubernatorius Aleksandras Korsakovas su žymesniais civiliais bei kariškiais. Su generolo uniforma karalius išėjo į kiemą pasisveikinti su išrikiuotais kariais... Tada turėjo progą į jį išžiūrėti... Pakalbėjęs su A. Korsakovu ir Trubeckojumi... pasitraukė į savo apartamentus. Šeštą valandą karalius su įpėdiniu... apžiūrino katedrą, arsenalą, po to cerkvę ir liutėronų bažnyčią. Pasklido žinia, kad karalius turi atvykti į teatrą. Jam specialiai buvo paruošta ir išpuošta ložė... Tačiau jo didenybė... nesiteikė apsilankyti jam paruoštame spektaklyje..."

Kitą rytą auštant karalius išvyko. Teodoras su kartėliu pamini dienoraštyje: "Vakar A. Korsakovas pakvietė karalių apžiūrėti Labdarybės namus... Tačiau tas vikriai išsisuko, nes ten turėjo parodyti karališkąją labdarybę... Neaplinkė net universiteto, kad netektų po to iš Berlyno siųsti universiteto kabinėtams dovanų... Ir, nors būdamas aistringas teatro adoratorius, neatvyko į mūsų teatrą - juk tektų sumokėti už ložę. Tik aptarnaujantiems jį liokajams "atpylė"... 15 dukatų. Korsakovo hofmeisteriui padovanojo žiedą su... čekiškais akmenukais. Kai kas iš miesto pareigūnų, tarp jų ir Šlykovas (policijos vadas), dirbo kaip juodi jaučiai, tikėdamiesi gauti ordina "Pour le merite". Tačiau Fricas apvyklė juos visus, tur būt, sukėlęs sau nenumaldomą neapykantą..."

Kaip čia tiktų prancūziškas priežodis "Pour le roi de Prusses" - Prūsų karaliaus labui", kuris, kaip tik reiškia tuščiai padėtas pastangas...

Atsisveikindami su savo ekskursijos vadovu, prisiminkime, kad jis iš Vilniaus išvažiavo į Varšuvą, po to - į Kijevo. Jokiais kūrybiniais darbais nepasižymėjo, tik jo sūnus Hubertas tapo žymiu gydytoju, medicinos darbų autoriumi.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELB DAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERAŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$ 7.00

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

XVIII-ji Kanados Lietuvių Diena Montrealyje

— PADEKOS ŠVENTĖS SAVAITGALYJE, spalio 7 ir 8 dienomis.

ŠEŠTADIENI: a, Krepšinio rungtynės 12 val. 30 min. La Salle High School, 140 – 9th Ave., La Salle, Que.

b, Dailės paroda ir balius 7 val. vakaro JAMES LYNCH HIGH SCHOOL SALEJE,
5440 Notre Dame St. West, Montreal,

SEKMADIENI: a, Iškilmingos pamaldos katalikams 11 val. Šv. Kazimiero bažnyčioje, 3426 Parthenais St ir Aušros Vartų bažnyčioje, 1465 De Seve St. Montreal. Evangelikams 11 val. 30 min. Lutheran Church, 3594 Jeanne-Mance Street, Montreal.

b, Aktas ir koncertas 3 val. p.p. Plateau salėje, Lafontaine Park, Montreal.

c, Jaunimo pobūvis 7 val. Šv. Kazimiero parapijos saleje.

DALYVAUJA: Toronto, Hamiltono ir Montrealio sportininkai, Montrealio dailininkai, Aušros Vartų parapijos choras, Hamiltono mergaičių choras, "Aidas" ir jaunimo meniniai vienetai: Montrealio "Gintaras", Toronto "Gintaras", Delhi "Palanga", Londono "Rasa".

Išleidžiamas XVIII-sios Kanados Lietuvių Dienos leidinys ir Dienos programa.

INFORMACIJA: Kanados Lietuvių Dienos Komitetas, 1465 De Seve St., Montreal 205, Que., tel. 766-5827, o atvykus į Montrealį šeštadienį informacijos centras veikia Aušros Vartų parapijos saleje, tel. 768-0037.

**LIETUVIŲ DIENA – SOLIDARUMO PAREIŠKIMAS IR PUIKI PROGA APLANKYTI MONTREALIEČIUS
IR SUTIKTI VISOS KANADOS LIETUVIUS.**

IŠ "LITUANUS" PRAKTIKOS.

"Dirva" paduoda tokias informacijas.

• JAUNESNIOJI karta intelektualų tarpe teko nugirsti pokalbį apie vieną keistą Lituanus žurnalo "Managing editor" pasielgimą. Esą žurnale redaktoriai dr. A. Klimas ir dr. K. Skrupskelis užprašę laisvėję gyvenančių lietuvių kilmės žydų intelektualų paruošti anglų kalba straipsnį apie Lietuvos žydų įnašą į literatūrą ar pan. Turimomis žiniomis buvęs paruoštas gana geras bei sklandus straipsnis. Jis patikęs žurnalo redaktoriams. Bet straipsnį pakeliui į spaustuvę sulaukęs "Managing editor" ir jį sugrąžinęs autoriui kaip nespausdintą.

Kiekvienas akylesnis lietuvis mato, kad mūsų kova už šviesesnę Lietuvos ateitį paskutiniųjų kelerių metų bėgyje artimai susirišo su didelės daugumos pasaulio žydų interesais. Daugeliu atveju žydai lietuviams stojo į talką. Tik jų dėka laisvuosius Vakarus pasiekė smulkus S. Kudirkos bylos sovietiniame teisme aprašymas; jų dėka JT gen. sekretorių pasiekė Lietuvos tikinčiųjų petijcia su 17,000 parašų ir t.t. Todėl tokioje situacijoje mūsų bendruomenei esant, giliau galvojančius jaunesniosios kartos intelektualus ir supykde žinia, kad vienas žmogus bando griauti tuos tiltus, kurie gal ne tiek mūsų -- išeivių, kiek gyvosios tautos ateičiai yra labai svarbūs.

LAISKAS REDAKCIJAI

Did. gerb. redaktoriau, Malonėkite šiuos žodžius išspausdinti kaip "skaitytojų balsą" Nepriklausomoje Lietuvoje.

Jau kurį laiką skaitau p. Lelio papasakojimus "Prieš 50 metų. "Laikra-

čio Nr. 1232 jis papasakojo apie inž. Kolupailą, jo niveliavimo darbą ir tūlą miškininką, kuris sumanė išdrenuoti dvaro laukus ir pavadė prof. Kolupailai paruošti drenažo projektą. Kai tas planas buvo patiektas žemės ūkio ministerijai, tai melioracijos skyriaus vedėjas klaidėdijis D. Kairys nepatikėjo prof. Kolupailos projektui ir atsiuntė specialistą, Klaipėdos krašto vokiečių G. tą projektą vietoje patikrinti.

Vokiečiai, atvykę į Dotnuvą, visai nesiskaitė su planais ir pradėjęs pats matuoti laukus su ilgu skriestuvu. Jo padarytame plane buvęs parodytas lauko viduryje kalno gubrys, kurio akimis nebuvo galima matyti. Kolupaila pareikalavo iš Kauno ekspertyzės. Atvyko pats Kairys su kitu ekspertu ir padarė diagonalinį niveliavimą, bet jie jokio kalno guburio neradė. Tuomet Kairys supykęs, sudraskęs vokiečio planą ir jam metęs į veidą popiergalius, pavadindamas jį "Rutengaenger". Vokiečiai išsėdėję ir abu pradėjęsiu bartis.

Man būtų įdomu iš p. Lelio papildomai sužinoti, kaip tas tariamas klaidėdijis D. Kairys taip anksti pateko į Kauną, nes tai buvo gerokai prieš Klaipėdos padėties pasikeiti-

mo ir kur jis vėliau dingo? Taip pat norėčiau sužinoti, kas buvo tas klaidėdijis vokiečių ekspertas, kuris surado kalno kuriuo nebuvo? Kaip buvo jo tikroji pavardė? Aš pats esu Klaipėdiškis ir tarnavau vėliau Direktoirijoje ir pažinau visą aukštesnį personalą Klaipėdoje ir apskričiuose.

Ponas Lelis savo rašinyje toliau mano, kad tie taip vadinamos magiškos rykštelės meisteriai/Rutengaenger/, kurie suranda požeminio vandens, esą tik apgavikai. Norėčiau suabejoti ar ponas Lelis čia neklysta. Aš pats moku neklaidingai vandens suieškoti ir Lietuvoje esu nevienam ūkininkui vandeningą šulinį suradęs. Taip pat suradau pakankamai vandens Laugalių prieglaudai ir Jakšų radio stočiai. Norėčiau p. Leli prašyti su manim susisiekti, kad aš jam galėčiau paaiškinti, kad šitas gabumas nėra joks apgavimas ir nei magika, bet sugebėjimas reaguoti į požemines jėgas.

Dr. M. Anysas.

PAUKŠTININKYSTĖS SPECIALISTŲ PASITARIMAS

Pabaltijo zoninės paukštinkystės bandymų stoties Staniūnų eksperimentiniame ūkyje prie Panevėžio buvo sušauktas pa-

sitarimas paukštinkystės plėtimo mokslinėms problemoms svarstyti.

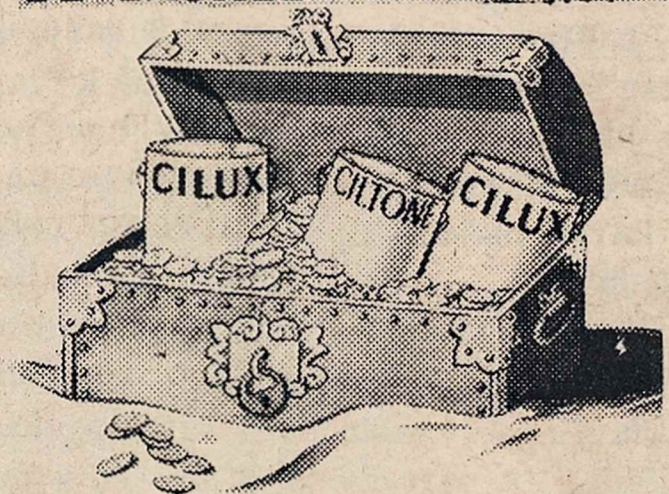
Į pasitarimą buvo suvažiavę paukštinkystės specialistai ir mokslininkai iš Maskvos, Leningrado, Minsko, Tbilisio, Irkutsko, Chabarovsko ir kitų

miestų. Pasitarimas truko 4 dienas, ir jame perskaityta apie 40 pranešimų.

• Mirė Gustas Butkus, Kitchener, Ont., kuris anksčiau gyveno Montrealyje.

CIL DAŽAI – LOBIS

PAS
QUINCAILLERIE
DE LASALLE HARDWARE

Lengvai dengia vienu dažymu. 1000 spalvų pasirinkimas. Teptukai ir volieliai plaunami vandeniu.

Tik 8.75 dol.

Ypač aukštos kokybės dažai. Pusiau matiniai vidui ir pusiau blizgantys laukui.

Tik \$5.50

FLAT
ENAMEL

\$8.50

DE LASALLE HARDWARE
W. Theroux prop.
7688 Edouard, La Salle. Tel. 365-0470
(kampas 6 Ave.)

hamilton

BALTIJOS ANSAMBLIS HAMILTONE

KLB Šalpos Fondas, norėdamas sukelti lėšų šalpai, ruošia š. m. spalio 21 d. Jaunimo Centre koncertą-šokius. Šio vakaro koncertinę programą atliks Londono "Baltijos" ansamblis. "Baltiją" mes hamiltoniečiai jau matėme scenoje ir grožėjome jų pasiektais laimėjimais. Ši grupė, nors tik pavasarį paminėjo kaip stiprus meno vienetas. Todėl ir ši kartą "Baltija" yra mielai laukiama hamiltoniečių. Šiam ansamblui nuo pat įsikūrimo vadovauja D.M. Chainauskai, kurie visą savo širdį atiduoda jaunimui. Taip pat šiame Šalpos Fondo parengime vėl bus mūsų visuomenei pristatyti lietuviai abiturientai - baigę gimnazijos 12 klasę. Todėl visi abiturientai yra prašomi užsiregistruoti pas KLB Šalpos Fondo Komiteto vice-pirm. K. Norkų, Tel: 383-6597 iki š. m. spalio 5 d. Šis Šalpos Fondo parengimas laukia jūsų visų skaitlingo dalyvavimo. Savo atsilankymu paremsite šalpos darbą ir kartu pagerbsite jaunimą. **Jaras.**

Sveikiname KLB Krašto Tarybos narius, atvykusius į mūsų koloniją svarstyti šio krašto lietuviško gyvenimo veikalus, linkėdami kartu našaus ir sėkmingo darbo.

KLB Hamiltono ap. valdyba.

KLB-nės Krašto Tarybos suvažiavimas, įvyksta šį šeštadienį, VA parapijos salėje. Posėdžiai yra

vieši, tad juose kviečiami dalyvauti Hamiltono ir ap. lietuviai, nes suvažiavime bus sprendžiami šio krašto lietuvių kultūriniai reikalai. Sesijos atidarymas 10 val. ryto.

Krašto Tarybos suvažiavimo proga, Jaunimo Centre yra rengiamas didelis koncertas, kurio programą atliks Montrealio vyrų oktetas. Svečiai iš Montrealio savo repetuare turi puikių lietuviškų dainų ir tikrai yra profesionalinio lygio. Tad Hamiltono ir ap. lietuviai kviečiami atvykti į pirmą kartą Niagaros pusiasalyje dainuojant oktetą ir taip pat susipažinti su atvykusiais iš visos Kanados Krašto Tarybos atstovais, nes po koncerto dar bus smagūs šokiai grojant J. Vaičiaus orkestrui.

B-nės nario įnašo rinkliava pradėta Hamiltone. Visi pilnamečiai lietuviai prašomi atlikti tautinę pareigą, sumokant nario įnašą už 1972 ir 1973 m.

K.B.

PAGERBTUVĖS

Š. m. rugsėjo 9 d. Alfonso ir Augustės Patamsių giminės prieteliai, draugai ir organizacijų atstovai 6 val. vakaro suvažiavo į Patamsių rezidenciją pasveikinti Alfonso su 60-tuoju gimtadieniu. Buvo jis sveikinamas ir nuosavų namų įsigijimo proga. Suvažiavę sužinojo, kad prieš kelias valandas Augustė bevalydamą langus nuvirto su kopėčiomis ir sulaužė kojos kaulus, išvežta į ligoninę. Visi labai apgailėstavo dėl įvykusios nelaimės. Apie 7 val. vak. Augustė parvežta į namus su subintuota koja įnešta į kambarį ir pa-

sodinta į kėdę. Tada Jono Mikšio vadovybėje prasi-dėjo sveikinimai. Kalbas pasakė: Detroito lietuviško radijo valandos vedėjas St. Garliauskas, kun. Jonuška, bendruomenės pirm. Skripkutė, karo veteranų pirm. K. Mikšys, šaulių kuopos pirmininkas P. Kanopa, Niagara Falls karo veteranų vardu Ant. Lukoševičius, Lietuvių namų narys Palmeris. Visi kalbėtojai paminėjo ir vertino Patamsio nuveiktus organizacijose darbus, ypačingai išskeltos jo aukos piniginių sumomis lietuviškiems reikalams.

Dabar Patamsis yra Hamiltono Tautos fondo pirmininkas. Jam sugiedota ilgiausių metų ir įteikta vertinga dovana. Al. Patamsis visiems susirinkusiems padėkojo už dovaną pažymėdamas, kad nesitikėjo jog tiek daug turi prietelių kurie jo neužmiršo. Po to prasidėjo bendros vaišės. Buvo muzika. Pobūvio sumanytojos E. Milašienė ir E. Beržinienė. Šiandien Patamsienė jau sveiksta.

J.P.

sudbury

"Geležinis vilkas" žūklautojų ir medžiotojų klubas Viktoro ir May Gudriūnų vasarvietėje surengė gegužinę ir ta pačia proga klubas vykdė šaudymo rungtynes.

Daugiausia taškų surinko ir pereinamąją taure (su augusių klasėje) gavo Antanas Gatautis, o jaunimo klasėje Linas Paulaitis. Gautas kvietimas iš Sault-Ste-Marie "Briedis" klubo valdybos dalyvauti pas juos tarptautinėse šaudymo varžybose, bet abiejo-

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais "TALKA" uždaryta.	

Mokame už:

depozitus	5%
šėrus ir sutaupas	6%
už vienu metų terminuotus indėlius	6½%
ir virš \$10.0000 — 3 metams	7%
Duodame:	
asmenines paskolas iš	10%
nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Pardudame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$3.400.000.

se klubuose šaudymo rungtynėms įvykus tuo pačiu laiku, tad dalyvauti pas "Briedžius" nebuvo galima. Gegužinėje dalyvavo svečių-Samas Šlekaitis iš Toronto.

Mokytoja Silvija Martinkutė, "Ramunėlė" tautinių šokių vadovė, vasaros atostogas praleido Europoje; aplankė Italiją, Ispaniją, ir kitas valstybes. Savo kelione labai patenkinta.

"Tumo-Vaižganto" šeštadieninėje mokykloje mokslas prasidės netrukus. Prašomi visi tėvai savo jaunuolius leisti į šeštadieninę mokyklą. Neskriausime jaunimo ir nežlukdykime jų tautinės sielos, nes vėliau mes patys skaudžiai apgailestausime.

Pranas ir Aleksandra Kraujaliai išvyko gyventi į Floridą.

J. Labuckienė ir S. Porderienė išvyko į Lietuvą atostogoms. Tikisi gauti leidimą ir aplankyti savo gimtąsias vietas.

J. Kr.

● JAV senatas patvirtino 21 bilijono sumą, skirtą naujiems strateginiams ginklams gaminti.

ŠV. KAZIMIERO PAR. ŽINIOS

Parapijos mišrus choras, kuriam vadovauja Alg. Petrauskaitė, yra reikalingas naujų jėgų-choristų. Būtų labai gražu, jog į chorą įsijungtų daugiau par. jaunimo.

Parapijos grybų vakarienė įvyks rugsėjo mėn. 30 d. Parengimo mokestis 1 dol., daugiau, būtent 4 dol. - jaunimui 2 dol. Suprantama, nes paskutinių metų maisto produktų kainos yra žymiai pakilę.

Ši parapiją nedidelė-turinti tik 380 šeimų, bet nuveikia didelius darbus.

Klebonas ir par. k-tas, prašo savo parapijiečių paaugoti parapijos metinei loterijai, kuri įvyks lapk. mėn. 11 d. parap. salėje. Aukotojų pavardės pagal galimybes, bus skelbiamos spaudoje.

Parapijos k-to p-ko V. Markausko rūpesčių vasaros metu buvo perdarytos aplink bažnyčią esančios geležinės tvorėlės. Bažnyčios durys, o ypatingai didžiosios, kurios yra reikalingos remonto, liko nepastebėtos.

"Suvaikietis"

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIA- SIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKA

5½% už depozitus
6% už šėrus (numatoma)
6% už taupymo s-tas
6¼% už 1 m. term. dep.
6½% už 2 m. term. dep.

Kapitalas virš penkių milijonų dolerių

IMA

8% už asm. paskolas

8¼% už mortgičius

ASMENINES PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta)

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

ŠEŠTADIENI, rugsėjo mėn. 30 d. Jaunimo Centre RENGIAMAS DIDELIS

KONCERTAS

IŠPILDOMAS MONTREALIO AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORO VYRŲ

OKTETO IR LINKSMI

ŠOKIAI

GROJANT J. VAIČIAUS ORKESTRUI.

Pilnas bufetas, laimės staliukai ir kitos staigmenos.

Pradžia 7 val. 30 min. vak.

KLB Hamiltono apyl.
Valdyba

ŠAULIAI AUŠROS VARTŲ KUNIGŲ IŠLEISTUVĖSE

Aušros Vartų parapijos Tėv. L. Zarembos ir Tėv. K. Raudeliūno išleistuvėse dalyvavo ir Montrealio šaulių organizacijos atstovai.

Tėv. L. Zaremba yra L. K. Mindaugo šaulių kuopos garbės narys. O tėv. K. Raudeliūnas buvo šaulių kuopos valdyboje ir ėjo išdininko pareigas.

Dėl tuo pačiu metu vykusių gegužinės dalis šaulių atsisveikinime dalyvauti negalėjo. L. K. Mindaugo šaulių kuopą atstovavo Kęsgaila kuris pasakė atsisveikinimo žodį ir abiems buvusiems kuopos šauliams įteikė dovanų.

"Neringos" Jūrų šaulių kuopai atstovavo š. E. Krasowskiene.

Montrealio šauliai išvykusiems šauliams, Tėv. L. Zarembai ir Tėv. K. Raudeliūnui linki sėkmės, visuose jų darbuose.

J. Š.

GERAS LAIMIKIS

Montrealio Lietuvių Žvejotojų-Medžiotų klubo "Nidos" narys V. Kirstukas, ežere prie Valleyfieldo sugavo 28 svarų moskelunge-moske. V. Kirstukas aktyvus "Nidos" klubo narys šiais metais jau yra sugaves per 10 didesnių kaip 10 svarų lydekų ir moskių.

hamilton

ŽINIOS

Hamiltono teatras "Aukuras" š. m. spalio mėn. 21-22 d. lankysis Hartford, Conn. ir vaidins "Audronę". Iš Hamiltono išvažiuos autobusu penktadienį, spalio mėn. 20 d., 12 val. naktį, grįžta sekmadienio naktį. Autobuse yra keletas laisvų vietų ir jeigu kas norėtų, galėtų pasinaudoti ta proga ir papiginti kainą nuvažiuoti į Hartfordą. Tuo reikalu kreiptis į p. M. Kalvaitienę, 959 Film an Pl., Burlington, Ont., Tel: 634-1464.

Hamiltono teatro "Aukuro" valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas K. Mikšys, kasininkas A. Mingėla ir sekretorės: V. Stanevičienė ir D. Švažienė. Susirašinėjimo reikais kreiptis:

Mrs. V. Stanevičius, 611-1760 Main St. W., Hamilton, Ont., Tel: 527-7772.

Rengiamas režisorės Elenos Dauguvietytės-Kudabienės 50 m. amžiaus sukakties paminėjimas š. m. lapkričio mėn. 11 d. Apie tai bus pranešta spaudoje. J. Pt.

MŪSŲ LIGONYS

Jau gerokas laikas kai Montrealiečiai nebemato visuomenininkės ir nuolatinės parengimų lankytojos Onos Žilinskaitės.

Kaip visi žino, pernai automobilio ji buvo sunkiai sužeista ir šiandien dar pilnai neatgauna sveikatos. Visa laika yra daktarų nuolatinėje priežiūroje ir kartas nuo karto lanko ligoninę. Aplankiau Victorijos ligoninėje, Onute radau labai gerai nusiteikusia, linksma kaip visuomet ji būna; pasikalbėjau su ja valandą laiko. Buvo malonu, kad ir ligoninėje būdama ji neprarado geros nuotaikos.

Ji tikisi, kad artimiausiu laiku grįš į namus. Palinkėjau sustiprėti ir greit pasveikti.

K. Lukas.

toronto

• TORONTO lituanistinė Maironio vardo mokykla naujus mokslo metus pradėjo rugsėjo 9 d.

KANADOS LIETUVIŲ Bendruomenę atstovaus 16 atstovų. K. L. B. Krašto Valdyba siūlo, kad šie 16 atstovų būtų išrinkti 8-sios K. L. B. Krašto Tarybos, Antrosios Sesijos metu, š. m. rugsėjo mėn. 30 d. Šis atstovų rinkimo būdas buvo naudojamas ir anksčiau P. L. B. seimams.

K. L. B. Tarybos nariai prašomi pasiruošti siūlyti kandidatus sesijos metu. Kandidatu gali būti ir ne seimo narys. Iš seimo nedalyvaujančių kandidatų turi būti gautas raštiškas sutikimas kandidatuoti.

DIDŽ. GERB. K. L. B. KRAŠTO TARYBOS NARIUI

Pranešame, kad VIII-sios K. L. B. Krašto Tarybos 2-ji Sesija yra šaukiama š. m. rugsėjo mėn.

30 d., šeštadienį, Hamiltono Aušros Vartų Parapijos salėje, 58 Dundurn St. N. Hamilton, Ont. Registracija prasideda 10 val. ryto. Sesijos darbo posėdis prasideda 11 val. ryto.

Dienotvarkėje visų valdybos narių pranešimai, sąmatos priėmimai, rezoliucijos ir nauji sumanymai.

• CHICAGOJE spalio pabaigoje šaukiamas susirinkimas lituanistinio mokyklos reikalams svarstyti. Šiuo reikalu rūpinsis V. Kamantas, V. Kleiza, dr. E. Lenkauskas, dr. S. Matas ir dr. A. Razma.

L. K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS GEGUŽINĖ

Įvykusi rugsėjo 10 d. p. P. Skruibio vasarvietėje praėjo patenkinamai. Nors oras buvo ir labai gražus bet gegužinė nesulaukė tiketo lankytojų skaičiaus, nes tuo pačiu metu Aušros Vartų parapijos salėje įvyko parapijos klebono kun. L. Zarembos S. J. ir kun. K. Raudeliūno išleistuvės, kuriose dalyvavo daugelis šaulių kurie visuomet dalyvauja ir šaulių gegužinėse.

Šiaip gegužinė praėjo, nuotaikingai ir sklandžiai, su naujais pavairinimais. Veikė gausi loterija, laimės ratas, pasagų mėtymas, baras, A. Kalvaičio plokštelių muzika linksmino gegužinės dalyvius. Iškilmingai pagerbta tautinė vėliava. Susirinkusieji turėjo daug pramogų, išsiskirstė artėjant saulėleidžiui.

J. Š.

• Aldona ir Romas Ottai susilaukė trečiojo naujagimio - pirmojo sūnaus ir Vytas ir J. Petruliai antrojo naujagimio - dukters.

• KEATING FORD CO. Verdune, ši trečiadienį nuo 6 val. iki 10 val. vakaro vyksta 1973 m. mašinų paroda ir naujo sezono atidarymas. Kompanija ir jos reprezentantas Leonas Gureckas kviečia atvykti visus lietuvius.

• O. J. Šeštakai iš Philadelphia ir A. J. Valiukoniai iš Detroito vasarojo Gaurių vasarvietėje, St. Donat Que.

• LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS organizacijoje, kiek pakeitus iki šio laiko veikusių įstatų, veiks trys pagrindinės institucijos, tai švietimo taryba, kultūros taryba ir visuomeninių reikalų taryba.

• KOMPOZITORIUS J. BERTULIS mirė prieš trejetą metų. Jo draugai ir buvusieji mokiniai rūpinasi, kad jo kūrybinis palikimas būtų tinkamai sutvarkytas ir saugojamas Lietuvių muzikologijos muziejuje. Rengiamas kompozitoriaus J. Bertulio minėjimas Chicagoje.

• MELBOURNO, Australijoje, lietuvių moterys sudarė draugiją, kurios tikslas šelpti Punksko lietuvių. Jau įvykdyta drabužių rinkimo akcija.

• DAILININKO BRONIAUS MURINO kurinių paroda įvyksta New Yorke Pranciškonų namuose rugsėjo 23-24 dienomis.

P A D Ė K A
J. B. Malaiškų ir G. J. McLaughlin šeimos širdingai dėkoja p-lei M. Arlauskaitėi ir Mindaugo šaulių Scenos Mylėtojų Grupei už gražias gėles ir visiems draugams bei pažįstamiems, pareiškusiems užuojautą, mūsų mylimo anūko ir sūnaus nelaimėje.

P A D Ė K A

Mūsų 25-ųjų metų vedybinio gyvenimo sukakties proga - mums surengusiems iškilmingas vaišes - paminėjimą, esame nuširdžiai dėkingi mūsų vaikams - Laimai ir Algimantui bei visiems parengimo talkininkams ir dalyviams.

Z. M. Bakaičiai

• VAK. VOKIETIJOJE uždrausta rinkti ir kolekcionuoti Hitlerio laikų medalius - įvairius ženklus ir suvenyrus, tame tarpe ir pašto ženklus.

CFMB LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Baltic Woodwork Co.
K. KIAUŠAS ir J. ŠIAUČIULIS
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti
įvairūs medžio dirbiniai.
547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

BELLAZZI-LAMY INC.
(VAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA:
Durys, langų rėmai. Izoliacija. Ten-Test.
Masonite, statybinis popieris, cementas,
B. P. išdirbiniai ir visa kt.
7682, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

Highland Auto Body
611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

• Atliekami mechaniniai darbai
• Išorės taisymas ir dažymas
• Dunlop padangos ir baterijos
(Lietuviams nuolaida)
Savininkai: V. Sužinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
239 FOURTH AVENUE
(at Wellington St.)
Tel. 769-2941
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

turi virš 40 narių Montrealyje. Išskyrus banką "Litas" narių minimalus įnašas yra 100 dol. KL Fondas turėdamas ir laukdamas naujų narių auga ir senųjų narių pakartotinių įnašų. Montrealiečių "vieningą nusistatymą" neperžengti 100 odl. sumos sugriovė A.V. Daugelavičiai pakeldami savo įnašą į KL Fondą iki 200 dol. Įnašus priima bankas "Litas" į KL Fondo sąskaitą Nr. 889.

I. M.

PREMIJOS VAKARAS

Montrealio lietuvių akademinis Sambūris vėl įteiks Vinco Krėvės literatūros premiją.

Jury komisija netrukus paskelbs devintąją šios premijos laureatą.

Premijos įteikimo iškilmės - vakaras įvyks lapkričio 4 d. (šeštadienį) Aušros Vartų salėje. Numatyta įdomi meninė programa su šokiais bei bufetu.

Visa Montrealio visuomenė yra kviečiama šiame neeiliniame premijos įteikimo vakare dalyvauti.

PAGALBA NEPRIKLAUSOMAI LIETUVAI

NL išaugo pačių skaitytojų pageidavimu. NL daugiau negu kas kitas sujungia patriotus lietuvių bendram tautiniam darbui. Visi sluoksniai remia NL-vą. NL prenumeratorus vąjaus sustiprinimui atsiųskit šį kuponą su pinigais ar čekiais nors vienam pusmečiui. Pakalbinkit užsisakyti NL-vą artimuosius, arba, pagaliau, padov anokit geram bičiuliui nors pusmetinę NL prenutą.

Pinigus siųskit su šiuo kuponu:

Vardas pavardė

Adresas: / gatvė ir Nr./

City

Valst. - prov.

Pinigus siunčia: / pavardė ir

adresas /

• ANTHONY PODERIS, kilęs iš Wilkes Barre, Pa. paskirtas Clevelando orkestro organizaciniu direktorium.

• MONTREAL STAR pranešė lietuviams liūdną žinią, kad areštuotas jaunas vyras 33 metų amžiaus, kurs kaltinamas Jono Šinkūno 67 m. ir jo žmonos Elenos 62 m. nužudymu. Kaimynų išpėta policija atvyko į Šinkūnų namus, 6738 14th Ave., ir rūsyje rado abiejų nužudytų lavonus, kurie veidu į žemę gulėjo kraujo klane. Jie buvę nužudyti sunkiu geležiniu vamzdžiu.

• AUGUSTINAS KUOLAS, populiarus Toronto lietuvių veikėjas atostogaudamas lankėsi Chicagoje ir buvo apsistojęs pas giminitį J. Plačą.

• CHICAGOJE pastebėta, kad automobiliais, kurie turi lietuvišką vyties ženklą, važinėja negrai. Matyt, jie nupirko anksčiau lietuvių turėtus automobilius.

• ALDONA STEMPUŽIENĖ planuojamoje Lietuvių Operoje Chicagoje pastatyti "Carmen" operoje žada dainuoti pagrindinę partiją.

• TORONTO stalo teniso rungtyne dalyvauja ir visa eilė lietuvių. Jų tarpe minimi E. Sabaliauskaitė, V. Nešukaitė, B. Plučaitė ir A. Saunoris.

EDVARDAS LINKEVIČIUS Kostės ir Juozo Linkevičių sūnus, Windsoro Universitete studijavo Civil Engineering ir baigė Bachelor laipsniu, ir dabar dirba toje srity, Windsore.

• VYTAUTAS ŠLIŪPAS su žmona Vanda išbuvo atostogų kelionėje Europoje 5 savaites. Jis aplankė Lietuvą, o taip pat ir Skandinaviją.

• KESTUTIS LAPŠYS, dailininkas iš Austrijos jaunimo kongreso metu vykusioje parodoje išstatė savo keletą paveikslų ir laimėjo premiją sumoje \$350.00. Dailininkas, gyvendamas Austrijoje, neturėjo progų susitikti su lietuviais dailininkais, todėl jis pirmu kartu dalyvavo lietuvių parodoje. Pasiilgęs lietuviškų temų savo kūryboje, jis eidavo į bibliotekas ir iš knygų semdavo sugestijas savo darbams.

• Inž. Dainius Delmotas, kuris baigė universitete savo projektą naujoviško automobilio statyboje, dabar gavo valdžios darbą Ottawoje susisiekimo ministerijoje tyrimų skyriuje.

• JOSEPH MARCUKAITIS "Naujienų" pranešimu, buvęs Kankakee apylinkės farmeris pastaruoju metu pasidaręs vienintelis šampano meisteris Illinois valstijoje. Sakoma, kad netrukus rinkoje pasirodys nauja jo gaminto šampano markė. Apie Marcukačio pasiekimus šampano gamyboje rašė keli angliškai laikraščiai.

• JAUNOS LIETUVAITĖS pavyzdingu pareigumu imasi Clevelando K. Done-laičio lituanistinėje mokykloje mokytojų darbo. Jų vardai: - Emilija Pakštaitė, Lydija Jodviršytė, Valė Sparkytė, Loreta Grybauskaitė ir Kristina Bukaveckaitė.

• JULIJA STRELIENĖ, šaulių organizacijos aktyvi veikėja, išvyko atostogoms į Amerikos kontinento pietų pusę, pasiryžusi aplankyti Philadelphia, kai kurias New Jersey vietas ir New Yorko senus pažįstamus.

• JAU SNIEGAS. Visai nelauktai ir peranksti šiaurinėje Albertos dalyje kanadiečiai sulaukė sniego. Pincher Creek apylinkėje, Calgary iškrito gausus sniegas net 2 inchai. Temperatūra nukrito iki 31 laipsnio.

LIETUVOS OPEROS SOLISTĖS E. Kardelienės muzikos studija pradėjo darbą ir priimami nauji mokiniai. TEL. 767-0473.

• Jonas Bajoras iš Kalifornijos svečiavosi pas P. ir B. Petronius ir J. Daugėlus.

• Petras Adamonis su šeima buvo išvykę pas sesutę ir švogerį Jonikus į Ontario.

KRISTOPAS TREČIOKAS mirė birželio 2 d. Palaidotas Montrealio kapinėse su evangelikų pamaldom.

PARDUODU 1968 metų BUICK / SKYLARK. Skambinti R. Kličiui - 768-9326

MOTERIS IEŠKO namų ruošos darbo. Skambinti 366-8259.

• SŪKURYS, tai šaunus tautinių šokių ansamblis Chicagoje. Sukurys pradėjo žiemos sezoną ir kviečia jaunuolius prie jopri-sidėti.

• VIRGINIJA MARKEVIČIUTĖ "Chicago Daily News" parašė laišką, siūlydama lietuviams sportininkams ateityje dalyvauti Olimpiados žaidimuose, nors jie gyvena užsienyje. Tuo būdu būtų atitaisyta skriauda, kadangi dabar lietuviai sportininkai savo vardu Olimpiadose negali dalyvauti.

• LIETUVIŲ tautinių šokių grupė Hartforde pasirodė vietos televizijos stotyje. Šiam pasirodymui šokėjas paruošė Kotryna Marijošienė.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Agentūrą veikia nuo 1945 m.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	5.0%	Asmenines	8.5%
Taupomasis s-tas	6.0%	Nekiln. turto	8.5%
Term. ind. 1 metams	6.5%	Čekių kredito	9.0%
Term. ind. 2 metams	7.0%	Investacijos	nuo 9% iki 12%
Term. ind. 3 metams	7.5%	Duoda nemokamą gyvybės apdrau-	Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000
da iki \$2,000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.			

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.